

Äritegevust toetavate ja soodustavate avalike teenuste ärianalüüs

Lõpparuanne

Mai 2024

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Rahastanud Euroopa Liit
NextGenerationEU

Eesti
tuleviku heaks

EY

Building a better
working world

Sisukord

1. Sissejuhatus.....	3
1.1 Projekti metoodika ja tegevused	4
1.2 Mõistete ja lühendite sõnastik	4
2. Teemalehtede ülevaade	6
2.1 Ülevaade äritegevust toetavatest ja soodustavatest avalikest teenustest ja informatsioonist ...	6
2.2 Teemalehed	6
2.2.1 Teemalehtedel äritegevust toetavate ja soodustavate avalike teenuste ja abistava informatsiooni kuvamise moodul	7
2.2.2 Teemaleht 1 – Ettevõtte finantseerimise ärisündmuse teenus.....	10
2.2.3 Teemaleht 2 – Ettevõtte tähtajaliste kohustuste rakendus	14
2.2.4 Teemaleht 3 – Äritegevuseks tegevusloa taotlemine ja majandustegevusteate esitamine	19
2.2.5 Teemaleht 4 – Töötajatega seotud toimingud.....	23
2.2.6 Teemaleht 5 – Eksport.....	28
2.2.7 Teemaleht 6 – Ettevõtte asutamine.....	30
3. Kasutajauuring.....	32
3.1 Ettevõtjate ootused äritegevust toetavatele avalikele teenustele	32
3.2 Alternatiivsete visuaalsete lahenduste võrdlus	35
3.3 Ettevõtjate hinnangud toetavate teenuste disainlahenduse alternatiividele	38
3.4 Kasutajauuringu järelused	40
4. Tulevikulahendus.....	41
4.1 Tulevikulahenduse teemalehe valik.....	41
4.2 Tulevikulahenduse mall ja interaktiivne prototüüp.....	41
4.2.1 Tulevikulahenduse mall	41
4.2.2 Erasektori pakutavate toetavate teenuste ja lisateabe kasutamine.....	42
4.2.3 Lihtlingi kasutamine.....	43
4.2.4 Autentimata ja autenditud kasutajate erinevused tulevikulahenduses.....	43
4.2.5 Tulevikulahenduse prototüüp	44
4.3 Tulevikulahenduse tehniline analüüs	46
4.3.1 Äritegevust toetavate teenuste andmestik ARVA rakenduses	46
4.3.2 Äritegevust toetavate teenuste moodul Eesti.ee ettevõtjale keskkonnas	49
4.3.3 Tulevikulahenduse andmemudeli visioon	50
4.4 Tulevikulahenduse töö- ja haldamiseprotsess.....	52
4.5 Tulevikulahenduse mõõdikud	53
4.6 Tulevikulahenduse teemalehe mõjuanalüüs	55

5. Lisad.....	57
5.1 LISA 1 – Äritegevust toetavate ja soodustavate teenuste ülevaade.xlsx	57
5.2 LISA 2 – Prototüübi kasutajatest.docx	57

1. Sissejuhatus

2020. aastal korraldatud riigihanke „Ettevõtjate jaoks ühtse veebipõhise kontaktpunkti visioon“ raames kirjeldati ettevõtjate sündmusteenuseid ning valmis ettevõtjate ühise veebipõhise kontaktpunkti tulevikuvaade. Tehnoloogiliselt osutus sobivaks luua soovitud kontaktpunkti visioon Eesti.ee portaali, kuhu lisaks kodanikuvaatele luuakse ka ettevõtja vaade. Uue lahenduse nimeks sai „Eesti.ee ettevõtjale“, kuhu on plaanis koondada ettevõtjatele suunatud avalikud teenused ja nendega seotud usaldusväärne informatsioon. Selle jaoks on vahepealsete aastate jooksul erinevate teemade kohta tehtud hulk ärianalüüse, mis keskenduvad erinevate valdkondade teenuste arendamisele (näiteks finantseerimine, tegevusload, tähtajalised kohustused ja töötajatega seotud toimingud).

Aastal 2023 alustati ettevõtja andmekaardi jätkuanalüüsiga, mis valmis 2023. aasta sügisel. Jätkuanalüüsi käigus tuvastati kasutajate vajadus teejuhile Eesti.ee ettevõtjale keskkonnas ja seetõttu muutus andmekaardi senine kontseptsioon. Teejuht ei ole vaid üks komponent, vaid hulk teemapõhiseid vahelehti (edaspidi teemalehed), mis toetavad kasutaja jaoks vajalike seoste loomist ning esitamist, samas vältides uue sisu loomist nii palju kui võimalik. Analüüsi raames toodi kokku ja kujundati ettevõtja jaoks asjakohane info asutuste teenuste kohta nii, et see muudaks Eesti.ee keskkonna praktiliselt kasulikuks ettevõtja töövahendiks.

Analüüs hõlmab ettevõtjale suunatud avaliku sektori asutuste pakutud äritegevust toetavaid ja soodustavaid teenuseid ning informatsiooni, mis tuleb kasutajakeskkonnas organiseerida ja kujundada kasutaja jaoks loogiliselt, kergesti leitavalt ja tegelikke vajadusi toetavalt. Analüüs keskendub eeskätt järgmistele teemalehtedele:

- ettevõtte finantseerimise ärisündmuse teenus,
- ettevõtte tähtajaliste kohustuste rakendus,
- äritegevuseks tegevusloa taotlemine ja majandustegevusteate esitamine,
- töötajatega seotud toimingud,
- eksport,
- ettevõtte asutamine.

Analüüsi eesmärk on pakkuda esmane ettevõtjale väärtust loov tulevikulahendus, mis võimaldab Eesti.ee ettevõtjale keskkonnas erinevatel teemalehtedel saada viiteid asjakohastele soovitudele avaliku sektori äritegevust toetavatest ja soodustavatest teenustest ning infost (ettevõtjale vabatahtlik mitterahaline abi). Analüüsi põhieesmärgi saavutamiseks on vaja täita alameesmärgid, mis on seotud konkreetsete tegevuste ja tulemitega.

Analüüsi esimene alameesmärk on teemalehtedel kuvatava informatsiooni ja/või teenuste määramine. Kirjeldused hõlmavad kuvatava informatsiooni skoobi kirjeldust, mille väljaselgitamiseks tehti intervjuud eri profiili ettevõtjatega. Ühtlasi luuakse igale tulevikulahendust omavale teemalehele visuaalsed prototüübid.

Teine alameesmärk on töötada välja väärtust loov tulevikulahendus. Lahendus võtab arvesse varem Eesti.ee keskkonnas kuvatud infot ning kasutajakogemuse põhitõdesid ja sisaldab esmast ettevõtjatele väärtust loovat interaktiivset ja lõppkasutajatega testitud prototüüpi (projekti käigus valitud ühe teemalehe kohta), üldist teenuse arhitektuuri visiooni ja mõjuanalüüsi.

Valminud tulemitel toetuvalt saab tellija asuda ette valmistama tulevikulahenduse arenduse hanget, et teenus 2024. aasta lõpuks realiseerida. Eeltoodud eesmärkide saavutamist toetavast projektiplaanist, tegevustest ning kasutatavast meetodikast annavad ülevaate aruande järgnevad peatükid.

Aruande tegi Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tellimusel Ernst & Young Baltic AS perioodil jaanuar kuni mai 2024.

1.1 Projekti metoodika ja tegevused

Analüüsi käigus koguti sekundaar- ja primaarandmeid, mis andis otsest sisendit hanke lähteülesandes esitatud hetkeolukorda puudutavatele küsimustele vastamiseks ning tulevikulahenduse kirjeldamiseks. Analüüsi käigus tehti järgmised tegevused:

- ▶ **Dokumendianalüüs**, mille käigus koondati avalikult kättesaadavad asjakohased andmed. Andmeid sünteesiti ja kasutati nii edasiste andmeanalüüsi protsesside sisendina kui ka raporti lõppjärgelduste tegemisel. Sekundaarandmete kogumise protsess on selekteeriv, mis võimaldab täpsustada ja täiendada vajadusel uurimismeetodeid ning andmeallikaid.
- ▶ **Intervjuud seotud asutuste esindajatega**, mille käigus tutvustati erinevatele seotud osapooltele tulevikulahenduse malli ning arutleti võimalike lahenduste üle, kuidas tulevikulahendust kõige optimaalsemalt tööle saada. Intervjuud tehti RIA osakondade ja meeskondadega (töötajatega seotud toimingute projektimeeskond, Eesti.ee arhitekt ja disainitiim, Artiklivaramu tootejuht, Eesti.ee analüütika tootejuht). Kokku toimus viis intervjuud.
- ▶ **Kasutajauuringu intervjuud ettevõtjatega**, mille käigus tutvustati ettevõtjatele teemalehtede sisu ning esialgseid visuaalide alternatiive. Eesmärk oli saada tagasisidet loodud visuaalsetele lahendustele, koguda täiendavat sisendit ja kaardistada kasutajate vajadusi, mille põhjal saab valida kasutajate jaoks sobivaima visuaalse disainilahenduse, loodud lahendust täiendada ja parendada. Intervjuud toimusid kokku 12 eri tegevusala ja suurusega ettevõtte esindajaga.
- ▶ **Täiendavad intervjuud ja andmekorje ettevõtjatega**, mille käigus tutvustati ettevõtjatele loodavat tulevikulahenduse malli ning tulevikulahendusse planeeritavat sisulist informatsiooni. Intervjuude ja andmekorje eesmärk oli saada sisendit tulevikulahenduse malli täiendamiseks ning valideerida kuvatava informatsiooni maht ja asjakohasus. Kokku koguti arvamusi 10 ettevõtja käest.
- ▶ **Tulevikulahenduse teemalehe prototüübi testimine lõppkasutajatega**, et valideerida tulevikulahenduse teemalehte lõppkasutajatega ning parendada loodud lahendust kogutud tagasiside põhjal. Kokku toimus 5 testimist lõppkasutajatega (ettevõtjatega). Täiendavalt tehti kasutajatest ning koguti arvamusi ka Maakondlikest Arenduskeskustest ning seotud asutuste esindajatelt (kokku 2 testi).

1.2 Mõistete ja lühendite sõnastik

Tabel 1 annab ülevaate peamistest aruandes kasutatud mõistetest ja lühenditest.

Tabel 1. Mõistete ja lühendite sõnastik

Mõiste/lühend	Selgitus
ARVA	Artiklivaramu
EAS	Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus
EBR	Euroopa Äriregister
EL	Euroopa Liit
EMTAK	Rahvusvaheliselt ühtlustatud klassifikaatori NACE Eesti rahvuslik versioon, mis teeb majandusstatistika eri üksuste vahel võrreldavaks ning sellealased andmekogud kergesti tõlgendatavaks
ESD	Erijuhtude sotsiaalmaksu ja kohustusliku kogumispensioni täiendava sissemaks deklaratsioon
FIE	Füüsilisest isikust ettevõtte

Mõiste/lühend	Selgitus
KMKR	Käibemaksudokumentatsioonilase registreerimine
LEADER tegevusgrupp	Toetusprogramm, mis on üks Euroopa Komisjoni edukamaid algatusi alates 1991. aastast. LEADER-meetme elluviimiseks koostatakse maapiirkonnas kohalikul algatusel põhinevaid kohaliku arenduse strateegiaid, mille eest vastutavad kohalikud tegevusrühmad. LEADER tegevusgrupe koordineerib Maaelu teadmuskeskus (METK).
METK	Maaelu Teadmuskeskus
MFE	<i>Micro frontend</i> ehk mikroliidestehnoloogia on arendusviis, kus veebirakenduses kuvatav osa on jagatud väiksemateks iseseisvateks mooduliteks, mida on võimalik eraldi arendada, testida ja juurutada.
MKM	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
MTA	Maksu- ja Tolliamet
MTR	Majandustegevuse register
MTÜ	Mittetulundusühing
MVP	MVP (<i>Minimum Viable Product</i>) ehk minimaalne töötav toode on vähim elujõuline toode, mis rahuldab esimeste klientide vajadused ning on piisav tagasiside kogumiseks edaspidise tootearenduse jaoks.
PRIA	Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet
RIK	Registrate ja Infosüsteemide Keskus
RTK	Riigi Tugiteenuste Keskus
SA	Sihtasutus
Teemaleht	Eesti.ee ettevõtja rakenduses olev konkreetse teema rakendus (näiteks finantseerimine, kohustused, ettevõtte asutamine vm)
TSD	Tulu- ja sotsiaalmaksu deklaratsioon
TTJA	Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet
URL	Internetiaadress ehk üldine infoallika asukohamääraja, mida kasutatakse info leidmiseks internetis (inglise keeles <i>Uniform Resource Locator</i>).
VAT	Käibemaks (inglise keeles <i>Value added tax</i>)

2. Teemalehete ülevaade

2.1 Ülevaade äritegevust toetavatest ja soodustavatest avalikest teenustest ja informatsioonist

Äritegevust toetavad ja soodustavad avalikud teenused on riigi pakutavad teenused ja ressursid, mis on mõeldud ettevõtte tegevuse hõlbustamiseks ja toetamiseks. Toetavad teenused ja abistav informatsioon aitavad ettevõtetel nõuetekohaselt tegeleda nende igapäevase äritegevusega ning soodustavad teenused on suunatud ettevõtte arengu ja kasvu ergutamisele. Toetavad ja soodustavad teenused saavad olla nii rahalised kui ka mitterahalised. Rahalised toetavad ja soodustavad teenused võivad olla näiteks erinevad toetused, stipendiumid, laenud või investeerimisprogrammid. Mitterahalised toetavad ja soodustavad teenused on aga näiteks nõustamine, konsultatsioon, konverentsid, seminarid, koolitused, kasutusjuhendid, korduma kippuvad küsimused, kalkulaatorid, päringuvormid, avalikud kättesaadavaks tehtud andmed, statistika, kvaliteedinõuded, dokumentide blanketid ja vormid ning muud materjalid. **Projekt keskendub mitterahaliste äritegevust toetavate ja soodustavate avalike teenuste ja informatsiooni koondamisele ühtsesse Eesti.ee ettevõtjale keskkonda.**

Statistikaameti andmetel oli 2023. aastal Eestis majanduslikult aktiivseid ettevõtteid (sh FIEd ja äriühingud) 153 883, mida on umbes 3,5% rohkem kui 2022. aastal.¹ Ettevõtetele teenuseid osutavaid asutusi koos kohalike omavalitsustega on kokku umbes 156. Erinevaid riigi pakutavaid teenuskeskkondi on vähemalt 36. Kuna iga asutus ja teenuskeskkond kuvab ainult enda asutusega seotud informatsiooni, on ettevõtjatele suunatud äritegevust toetavate ja soodustavate teenuste informatsioon killustunud erinevate asutuste veebilehete ja teenuskeskkondade vahel. Ettevõtjal on keeruline orienteeruda ning üles leida talle vajaminevat informatsiooni või toetusvõimalusi.

Aastal 2020 valmis MKMi tellimusel analüüs „Ettevõtte jaoks ühtse veebipõhise kontaktpunkti visioon“² (edaspidi visioonianalüüs), et selgitada välja viis, kuidas koondada avaliku sektori teenused ja informatsioon ühte keskkonda, et lihtsustada ettevõtjal avaliku sektoriga suhtlemist ja seeläbi halduskoormust vähendada. Tehnoloogilise platvormina osutus sobivaks olemasolev riigiportaal Eesti.ee ning visioonianalüüsi tulemusena loodi projekt Eesti.ee keskkonna arendamiseks, mis kannab nime „ettevõtja sündmusteenuste ja digivärava väljaarendamine“. Veebipõhise kontaktpunkti nimeks saab edaspidi „Eesti.ee ettevõtjale“.

Ettevõtte andmekaardi analüüsi tulemusena tuvastati kasutajate (ettevõtjate) vajadus teejuhile Eesti.ee ettevõtjale keskkonnas. Teejuht ei ole vaid üks komponent, vaid sisaldab paljusid teemapõhiseid vahelehti (edaspidi teemalehed ja/või rakendused), mis toetavad kasutaja jaoks vajalike seoste loomist ning esitamist, samal ajal vältides uue sisu loomist nii palju, kui võimalik.

2.2 Teemalehed

Analüüs käsitleb sissejuhatuses nimetatud teemalehti, kus iga teemalehe kohta tuuakse välja, millist sisu ja millises mahus peaks teemaleht sisaldama, ning kuidas seda informatsiooni kategoriseerida ja kasutajale kuvada. Et luua kasutaja vajadustele vastav ning kasutajakeskne lahendus, tehti intervjuud eri profiili ja suurusega ettevõtete esindajatega. Visioonianalüüsi tulemusel leiti, et põhiliseks Eesti.ee ettevõtjale keskkonna sihtrühmaks on ennekõike mikro- ja väikeettevõtted ning ettevõtetlust planeerivad isikud, mistõttu viidi kasutajauuring läbi just seda sorti ettevõtjatega. Kasutajauuringu tulemused võeti arvesse teemalehe kirjeldamisel ja visualiseerimisel (loe täpsemalt kasutajauuringu tulemuste kohta peatükist 3).

¹ <https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/valdkonnad/majandus/majandusüksused>

² https://365mkm.sharepoint.com/:f:/s/ERI/eesti_ee_ettev%C3%B5tjale/Ehya3iNA_6NFjf1mCOcQg7wBPAWDCTrHBKHdvir8xHpt4g?e=IBgXHK

Samuti on iga teemalehe kohta välja toodud lühike analüüs, kuidas teemalehel olev informatsioon on visualiseeritud ja sisustatud praegu kasutusel olevas Eesti.ee ettevõtjale keskkonnas, mis on tänases lahenduses puudu võrreldes kasutajate vajadustega ning kuidas olemasolevat informatsiooni sobitada loodavasse tulevikulahendusse. Teemalehtedel oleva toetava ja soodustava informatsiooni ja viidetega lisateabele on võimalik täpsemalt tutvuda Lisas 1.

Kuigi Eesti.ee keskkonnas on olemas palju erinevaid artikleid, mis on seotud ka analüüsis käsitlevate teemadega (loe täpsemalt iga teemalehe peatükist olemasolevate seotud artiklite kohta), ei sobitu artiklite sisu käesoleva ärianalüüsi käigus loodava tulevikulahendusega. Artiklid annavad ülevaate seotud mõistetest, õigusaktidest, lubade taotlemise või teadete esitamise protsessist, registritest ning asutuste kontaktidest. Selline informatsioon ei liigitu analüüsi mõistes lisateabe alla ning seetõttu ei sobi neid loodavas tulevikulahendus kuvada, vaid need tuleb jätta Eesti.ee infoartiklitesse.

2.2.1 Teemalehtedel äritegevust toetavate ja soodustavate avalike teenuste ja abistava informatsiooni kuvamise moodul

Eesti.ee ettevõtjale keskkonna teemalehtedel tulevikus kuvatava äritegevust toetavate ja soodustavate avalike teenuste infomooduli sisulised viited on jagatud teemadeks. Kasutajale kuvatakse iga teema akordioni osana. Akordion on pealkirjastatud seal sees olevate kiirviidete teemade järgi.

Analüüsis on akordioni pealkirjad otsustatud nimetada sisuteemade ühisnimetajate järgi. Teemade järgi nimetamine on ettevõtjate jaoks loogilisem lahendus ning see ühtib ka üldise Eesti.ee ettevõtjale keskkonna aluspõhimõtetega. Ettevõtjatele näidati finantseerimise teemalehe toetavate teenuste kiirviidete kahte jaotust (vt Joonis 1 ja Joonis 2). Ettevõtjatega suheldes nägid nad kahte erinevat alateemade jaotust: sisupõhine jaotus teemade järgi (nt ettevõtlusfinantseeringud ja põllumajandus) ning toetavate teenuste jaotus kiirviidete liigi järgi (nt statistika, aruanded, juhendmaterjalid, blanketid jt).

Lisaks uuriti ettevõtjatelt erinevatel teemalehtedel olevate toetavate ja soodustavate materjalide ning informatsiooni mahu ja sobilikkuse kohta. Ettevõtjatele tutvustati kõikide teemalehtede sisulist infot ning küsiti, kas need on kasulikud materjalid, kas midagi olulist on puudu, kas materjale on liiga palju ning kas kogu materjali sisu ja kirjeldus on arusaadav. Ettevõtjate tagasisidest lähtudes täiendati erinevatel teemalehtedel olevat teenuste nimekirja ning kirjeldust.

Kokku tehti 10 intervjuud, mille käigus küsiti sisendit teenuste kuvamise ning teenuste sisu mahu ning asjakohasuse kohta.

AVALEHT | Ligipääsetavus | Eraisik | Ettevõtja

ISETEENINDUS | Ettevõtja | Kairi Sarapuu Kooer ja Karu OÜ (juhatuselise liige) | Töölauad | Minu ettevõtte | E-teenused | Taotlused ja avaldused | Andmejälgija | Postkast | Kalender | Ettevõtja toimingud

ARTIKLID | Sõda Ukrainas | Koroonainfo | Eesti Vabariik | Tervis ja tervisekaitse | Toetused, sotsiaalteenused ja pensionid | Perekond | Töö ja töösuhted | Ettevõtlus | Erinõuetega tegevusalad | Püüdega inimesed | Kodakondsus ja dokumendid | Liiklus ja sõidukid | Haridus ja teadus | Tarbijakaitse | Raha ja omand | Õigusabi | Kultuur, sport ja vaba aeg

RIIGIPORTAAL EESTLEE | Otsi | KEEL: EST | NIME: Kairi Sarapuu | Välju

Avaleht / Ettevõtlus / Ettevõtte rahastusvõimalused

Ettevõtte rahastusvõimalused

Lisa lemmikuks

Üldinfo | Rahastusvõimalused | Salvestatud

Oluline teada

Siin keskkonnas saate otsida erinevaid rahastusvõimalusi, mida avaliku sektori asutused juriidilistele isikutele pakuvad.

Hetkel kuvatakse rahastusvõimalusi järgmistelt asutustelt: Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet, Riigi Tugiteenuste Keskus, Keskkonnainvesteeringute Keskus ning Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus (EAS).

Kõikidel rahastusvõimalustel on omad tingimused taotlemisele ning nõuded taotlejale. Seetõttu on oluline end enne taotlemist huvipakkuva rahastusvõimaluse tingimustega põhjalikult kurssi viia. Selleks, et rahastusvõimaluse sobivuses veenduda, võtke enne taotlemist kindlasti ühendust vastavat võimalust pakkuva asutusega või tutvuge täpsema informatsiooniga asutuse kodulehel.

Rahastusvõimalusi pakkuvate asutuste kontaktid

- Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus (EIS/EAS)
- Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK)
- Põllumajanduse Registrite ja Infosüsteemide amet (PRIA)
- Kredex
- Riigi Tugiteenuste Keskus (RTK)

Rahastusvõimalustega seotud abimaterjalid

- Ettevõtlustoetused ja rahvusvahelised finantseeringud
- Põllumajandustoetused

Rahastusvõimalustega seotud abimaterjalid

Ettevõtlustoetused ja rahvusvahelised finantseeringud

Erinevad riiklikud, piirkondlikud ja rahvusvahelised asutused pakuvad ettevõtjatele vahendeid, mis võivad toetada ettevõtte äritegevust või projektide elluviimist. Näiteks võivad need vahendid hõlmata laenu, toetust, riskikapitali või investeeringuid. Järgnevalt nimekirjast leiad erinevate asutuste toetuste võimalused, blanketid ja keskkondade kasutamise juhendid.

RTK juhend projekti taotlejale ja toetuse saajale

Projekti taotlejale ja toetuse saajale on koostatud mitmeid erinevaid abi- ja juhendmaterjale. Käesolevale lehele on juhendmaterjalid seoses rahastusallika leidmise, projektitaotluse esitamise, abikõlblikkuse, omafinantseeringute ja horisontaalsete põhimõtetega.

[Vaatan lähemalt](#)

Keskkonnaalane EL-i rahastamisprogramm

Leidke endale sobiv keskkonnaalane EL-i rahastamisprogramm.

[Vaatan lähemalt](#)

Logode ja sümbolika kasutamise juhend toetuse saajale

Teavitamiskohustus, logode kasutusjuhend ja allalaaditavad logode ning presentatsioonide põhjad leiad siit lehel. Toetust saanud projektide tähistamiseks on kasutusel Euroopa Liidu embleemi ja Eesti lipu kujulistest koosnev kaksiklogo. Logoga tähistatakse toetust saanud projekti objekte ja tegevusi vastavalt teavitumäärusega seadud nõuetele.

[Vaatan lähemalt](#)

E-toetuste keskkonna juhend

E-toetuste keskkonna kasutustingimused ja dokumendid - mõisted, tingimused, dokumendid.

[Vaatan lähemalt](#)

E-toetuste keskkonna juhendvideo

E-toetuste keskkonna kasutusjuhend videona.

[Vaatan lähemalt](#)

EIS-i ja Kredexi ühisasutuse laenuaotluste blanketid

EIS-i ja Kredexi ühisasutus pakub iga laenuiligi juures konkreetset taotlusvormi (mis suunab edasi Kredexi e-teenindusse). E-teeninduses sees ringi vaadetes leiab ka pdf ja docx formaadis viited blanketidele, mis tuleb täita taotluse esitamisel.

[Vaatan lähemalt](#)

KIK-i projektide elluviimise juhendid

Siit leiad projekti elluviimise lühiseitluse. Täpsem nõuded tulenevad õigusaktidest, rahastusotsusest ning KIK-i kehtestatud nõuetest. Näiteks hangete läbiviimise, juhis toetuse saajalae hankelepingu korrektseks täitmiseks, projekti muudatuste juhised, kuludokumentide esitamine.

[Vaatan lähemalt](#)

Põllumajandustoetused

Põllumajandustoetused on rahalisel vahendil, mida pakub riik, piirkondlik või rahvusvaheline asutus ettevõtjatele, et toetada neid kulude või investeeringute katmisel. Järgnevalt nimekirjast leiad erinevaid põllumajandusega seotud materjale, näiteks juhendid, statistika või nõuetele vastavust.

PRIA juhend toetuste taotlemiseks alustavale kliendile

Põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse kantakse isiku-, kontakt- ja pangaandmed kõigi isikute kohta, kes taotlevad PRIA vahendusel Euroopa Liidu või riiklikke toetusi; samuti impordi- või ekspordilitsentsi, eksporditoetuste sertifikaadi taotlejate andmed.

[Vaatan lähemalt](#)

PRIA toetuste statistika

Statistikamoodulist leiab statistikat PRIA poolt menetletud toetuste kohta.

[Vaatan lähemalt](#)

PRIA KKK

Ülevaade korduma kippuvatest küsimustest ja nende vastustest seoses toetuste, registre, e-PRIA'ga.

[Vaatan lähemalt](#)

E-PRIA toetuste taotlemise kasutusjuhend

E-PRIA kasutusjuhendid: erakorralise toetuse taotluse esitamiseks; pindala- ja loomapõhiste toetuste taotluse esitamiseks; loomakasvatuse toetuste taotluse esitamiseks; mesilaspere toetuse (TARU) taotluse esitamiseks; sisselõgimine e-PRIA'sse.

[Vaatan lähemalt](#)

PRIA toetuste tingimuslikkus ja nõuetele vastavus

Nõuetele vastavus on põllumajandustootmist käsitlev reeglilik, mille järgimisest sõltub põllumajandustootjal saadava toetuse suurus. 2023. aastast asendati nõuetele vastavuse süsteem tingimuslikkusega. Tingimuslikkuse ja nõuetele vastavuse süsteemiga tagatakse, et põllumajandustootusi makstakse täies mahus vaid neile põllumajandustootjatele, kes täidavad erinevatest seadustest tulenevaid kohustuslikke majandamisnõudeid ja järgivad maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõudeid.

[Vaatan lähemalt](#)

Joonis 1. Ettevõtjatele näidatud Eesti.ee ettevõtjale keskkonna ettevõtte rahastusvõimaluste rakenduse prototüübi visuaal sisupõhise jaotuse järgi.

AVALEHT
Ligipääsetavus
Eraisk Ettevõtte

ISETEENINDUS

Ettevõtja

Kairi Sarapuu
Koer ja Karu OÜ
(juhatuse liige)

Töölaud

Minu ettevõtte

E-teenused

Taotlused ja avaldused

Andmeajalgi

Postkast

Kalender

Ettevõtja toimingud

ARTIKLID

Sõda Ukrainas

Koroona info

Eesti Vabariik

Tervis ja tervisekaitse

Toetused, sotsiaalteenused ja pensionid

Perekond

Töö ja töösuhted

Ettevõtlus

Erinõuetega tegevusalad

Puudega inimesed

Kodakondsus ja dokumendid

Lätlus ja sõidukid

Hariidus ja teadus

Tarbijakaitse

Raha ja omand

Õigusabi

Kultuur, sport ja vaba aeg

Eluase ja keskkond

Turvalisus ja riigikaitse

ETTEVÕTLUS

Abiks ettevõtjale

KEEL: EST

NIMI: Kairi Sarapuu

Välju

Avaleht / Ettevõtlus / Ettevõtte rahastusvõimalused

Ettevõtte rahastusvõimalused

Lisa lemmikuku

Üldinfo

Rahastusvõimalused

Salvestatud

Oluline teada

Siin keskkonnas saate otsida erinevaid rahastusvõimalusi, mida avaliku sektori asutused juriidilistele isikutele pakuvad.

Hetkel kuvatakse rahastusvõimalusi järgmistelt asutustelt: Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Amet, Riigi Tugiteenuste Keskus, Keskkonnainvesteeringute Keskus ning Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus (EAS).

Kõikidel rahastusvõimalustel on omad tingimused taotlemisele ning nõuded taotlejale. Seetõttu on oluline end enne taotlemist huvipakkuva rahastusvõimaluse tingimustega põhjalikult kursis viia. Selleks, et rahastusvõimaluse sobivuse veenduda, võtke enne taotlemist kindlasti ühendust vastavat võimalust pakkuva asutusega või tutvuge täpsema informatsiooniga asutuse kodulehel.

Rahastusvõimalusi pakuvate asutuste kontaktid

- Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus (EIS/EAS)
- Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK)
- Põllumajanduse Registre ja Infosüsteemide amet (PRIA)
- Kredex
- Riigi Tugiteenuste Keskus (RTK)

Rahastusvõimalustega seotud abimaterjalid

- Iseteenindus keskkondade kasutamise juhend
- Taotluste blanketid ja vormid
- Muud juhendid
- Konsultatsiooni teenused ja muud programmid
- Korduma Kippuvad Küsimused

Rahastusvõimalustega seotud abimaterjalid

Iseteenindus keskkondade kasutamise juhend
Iseteenindus keskkondade kasutamise juhendid aitavad ettevõtetel orienteeruda erinevatel platvormidel ja keskkondades, kus pakutakse rahastusvõimalusi (näiteks lanude või toetuste taotlemiseid). Juhendit kirjeldavad samm-sammult, kuidas iseteeninduskeskkondi kasutada, aidates alates konto loomisest ja oma profiili seadistamisest kuni konkreetsete toodete taotlemise ja haldamiseni.

E-PRIA toetuse taotlemise kasutusjuhend
E-PRIA kasutusjuhendit: erakorralise toetuse taotluse esitamiseks; pindala- ja loomapõhiste toetuste taotluse esitamiseks; loomakasvatuse toetuste taotluse esitamiseks; mesilaspere toetuse (TARU) taotluse esitamiseks; siseflogimine e-PRIAsse
[Vaata lähemalt](#)

E-toetuste keskkonna juhend
E-toetuste keskkonna kasutusjuhend ja dokumendid - mõisted, tingimused, dokumendid.
[Vaata lähemalt](#)

E-toetuste keskkonna juhendivideo
E-toetuste keskkonna kasutusjuhend videona.
[Vaata lähemalt](#)

Taotluste blanketid ja vormid
Taotluse blanketid ja vormid aitavad ettevõtetel saada parem ülevaade andmetest, mida on vaja taotluse esitamiseks ning täita lisa vastav taotlus võimalikult mugavalt ja kiiresti, ilma et peaks looma ise sobiva põhja.

EIS-i ja Kredexi ühisasutuse laenuaotluste blanketid
Palgatatistidat kasutatakse tölvijakuse mõõtmiseks, riiklike majandusotustuste langetamiseks, trendide jälgimiseks ja tööturu muutuste hindamiseks.
[Vaata lähemalt](#)

Muud juhendid
Muude juhendite alla kuuluvad kõik abistavad materjalid ja juhendid, mis ei puuduta infosüsteeme. Näiteks võib siit leida juhendeid taotluse esitamiseks, projektide elluviimiseks või sümbolika kasutamiseks.

RTK juhend projekti taotlejale ja toetuse saajale
Projekti taotlejale ja toetuse saajale on koostatud mitmeid erinevaid abi- ja juhendmaterjale. Käesolevale lehele on juhendmaterjalid seoses rahastusallika leidmise, projekitaotluse esitamise, abikõlblikkuse, omafinantseeringute ja horisontaalsete põhimõtete.
[Vaata lähemalt](#)

Logode ja sümbolika kasutamise juhend
Teavitamiskohustus, logode kasutusjuhend ja silaladidavad logode ning presentatsioonide põhjad leiad siit lehel. Toetust saanud projektide tähistamiseks on kasutusel Euroopa Liidu embleem ja Eesti lipu kuulistest koosnev kakskäiklogo. Logoga tähistatakse toetust saanud projekti objekte ja tegevusi vastavalt teavitamiskohustusega seadud nõuetele.
[Vaata lähemalt](#)

KIK projektide elluviimise juhend
Siit leiad projekti elluviimise lihtsajuhise. Täpsed nõuded tulenevad õigusaktidest, rahastusotsusest ning KIKi kehtestatud nõuetest. Näiteks hangete läbiviimine, juhis toetuse saajalae hankelingu korrektseks täitmiseks, projekti muudatuste juhised, kuldokumentide esitamine.
[Vaata lähemalt](#)

PRIA juhend toetuse taotlemise alustavale kliendile
Põllumajandusotustuste ja põllumassivide registreisse kantakse isiku-, kontakt- ja pangandmed kõigi isikute kohta, kes taotlevad PRIA vahendusel Euroopa Liidu või riiklike toetus, samuti impordi- või eksporditsentsi, eksporditoetuste sertifikaadi taotlejate andmed.
[Vaata lähemalt](#)

Konsultatsiooni teenused ja muud programmid
Viited erinevatele konsultatsiooniteenustele, programmidele ja muudele samastele teenustele.

Keskkonnaalane EL-i rahastusprogramm
Leidke endale sobiv keskkonnaalane EL-i rahastamisprogramm.
[Vaata lähemalt](#)

PRIA toetuste tingimuslikkus ja nõuetele vastavus
Nõuetele vastavus on põllumajandusotustest käsitlev reeglirik, mille järgmisest sõltub põllumajandusotustal saadava toetuse suurus. 2023. aastast asendati nõuetele vastavuse süsteem tingimuslikkusega. Tingimuslikkuse ja nõuetele vastavuse süsteemiga tagatakse, et põllumajandusotustasi makstakse täies mahus vaid neile põllumajandusotustajatele, kes täidavad erinevatest seadustest tulenevaid kohustuslike majandamisnõudeid ja järgivad mas heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõudeid.
[Vaata lähemalt](#)

Korduma Kippuvad Küsimused
Ettevõtjatele vajalikud korduma kippuvad küsimused, mida asutused on kokku pannud.

PRIA KKK
Ülevaade korduma kippuvatest küsimustest ja nende vastustest seoses toetuste, registre, e-PRIA'ga.
[Vaata lähemalt](#)

Joonis 2. Ettevõtjatele näidatud teine Eesti.ee ettevõtjale keskkonna ettevõtte rahastusvõimaluste rakenduse prototüübi visuaal kiirviidete jaotuse järgi.

Ettevõtjad rõhutasid, et kuna akordionimenüü on olemuselt filter, soovitakse kasutaja jaoks asjakohane info välja filtreerida. Taoline lähenemine aitab eristada olulist infot ebaolulisest. Selline jaotus on kasutajale, kes pole põllumajandusettevõtte esindaja, kõige efektiivsem ebavajaliku info välja sorteerimiseks, keda vastavad juhendmaterjalid, statistika, blanketid jm ei puuduta. Ettevõtjad tõid lisaks välja, et ei soovi üldse näha seda osa akordionist, mis puudutab sisuliselt põllumajandustoetusi, kui autentitud ettevõtte EMTAK kood ei seonu põllumajandusega.

Sisuline akordionite jaotus läheb kokku Eesti.ee ettevõtjale keskkonna üldise aluspõhimõttega, et juhul kui võimalik, kuvatakse ettevõttele ainult seda, mida konkreetsel autentitud ettevõtjal vaja võiks minna. Näiteks loodavas tegevuslubade rakenduses soovitakse kasutajale kuvada vaid soovitatavaid infoartikleid tegevuslubade või majandustegevusteadete kohta vastavalt ettevõtte EMTAK koodile. Selle põhimõttega ühtib sisuline akordioni teemade jaotamine, sest siis filtreerime ettevõtja jaoks välja ainult need teemad, mis tema valdkonnaga võiks seotud olla juhul, kui portaali kasutav isik ei ole seotud põllumajandusettevõttega. See lahendus otseselt ei peida küll ettevõtja eest põllumajandustoetustega seotud lisateave kiirviiteid, kuid aitab nii autentitud, kui autentimata kasutajal visuaalselt eristada ebasobiv info potentsiaalselt kasulikust.

Samuti läheb sisuline akordioni jaotus kokku Eesti.ee ettevõtjale keskkonna töötajatega seotud toimingute teemalehe prototüübil³ nähtava infoteenuse esitamise loogikaga. Nimetatud teemalehel on samuti ettevõtjale kuvatav info koos kiirviidete linkidega jagatud akordionitesse, mille pealkirjad vastavad viidete koondnimetajatele (nt tööohutus, töötõrjehoid, lähetused, maksuresidentsus jt).

Eraldi toodi ettevõtjate poolt välja, et juhul, kui näiteks akordioni alapealkirjad on jagatud kiirviite liigi järgi ning näiteks statistika all on üksnes põllumajandustoetuste statistika, siis mitte põllumajanduse valdkonnas tegutseva ettevõtja aega on asjatult kulutatud sellele, et klikkida lahti akordion nimega statistika, kui ettevõtja jaoks vastava valdkonna all puudub teda spetsiifiliselt huvitav statistika. Selline jaotus võib tekitada ettevõtjas ootusi, millele kiirviidete all paiknevad infomaterjalid vastust ei anna.

Lisaks mainisid ettevõtjad, et nad ei tea üldiseid materjale liigi järgi jagatud akordioni pealkirju lugedes, et nad üldse vajavad mingeid lisateavet, olenemata sellest, kas tegemist on juhendite, aruannete, üldinfo või blankettidega. Seetõttu ettevõtja kas avaks kõik akordioni menüüd ja loeks nende sisu läbi või tõenäolisemalt ei kulutaks sellele aega, kuna puudub teadmine, miks üldse eksisteerib lisateave kasutamise vajadus. Kui ettevõtjal on konkreetsed küsimused või infopuudus, siis kasutatakse vastuste leidmiseks Google otsingut.

2.2.2 Teemaleht 1 – Ettevõtte finantseerimise ärisündmuse teenus

Eesti.ee ettevõtjale keskkonnas on autentitud kasutajal võimalik portaali vasakmenüüs näha rakendust „Ettevõtte rahastusvõimalused“, kus ettevõtja saab vaadata oma ettevõtte vähese tähtsusega abi jääki ning otsida finantseerimisvõimalusi, mida erinevad asutused ettevõttele pakuvad.

Hetkeseisuga ei ole Eesti.ee ettevõtjale keskkonnas autentimata kasutajal võimalik vaadata ettevõtte finantseerimise ärisündmuse teemalehte ehk rakendust, mistõttu ei ole võimalik projekti käigus loodavat äritegevust toetavate ja soodustavate avalike teenuste kuvamise lahendust autentimata kasutaja vaatele kohandada. Tulevikus on siiski planeeritud rakenduse üldinfo vaade teha kättesaadavaks ka autentimata kasutajale. Küll aga on autentimata kasutajal võimalik praegu näha infoartikleid, mis on seotud ettevõtte rahastamisvõimalustega. Näiteks võib nendest artiklitest leida informatsiooni toetuste, laenude, ekspordi ja piiriülese tegevuse rahastamise kohta. Artiklites on viited välistele veebilehekülgedele (teenustele ja seotud asutuste kodulehekülgedele), kust on võimalik täpsemat sisulist informatsiooni leida.

Loodavas tulevikulahenduses oleks asjakohane kuvada ettevõtte rahastusvõimaluste kontekstis äritegevust toetavate ja soodustavate avalike teenuste kiirviiteid uuel sakil „Lisateave“. Kiirviited saab jagada kolmeks

³ <https://www.figma.com/proto/v3v6B1HqIDxtJxyCP7ZdXw/T%C3%B6%C3%B6tajatega-seotud-toimingute-tulevikulahendus?node-id=22704-534465&starting-point-node-id=22704%3A534465>

peamiseks alateemaks. Esimeseks alateemaks oleks ettevõtlustoetuste ja Euroopa Liidu finantseeringute taotlemine, teiseks muu ettevõtlusfinantseeringute info ning kolmandaks põllumajandustoetused.

Tabel 2. Eesti.ee ettevõtjale keskkonnas ettevõtte rahastusvõimaluste rakenduse toetavate ja soodustavate avalike teenuste nimekiri.

Kategooria	Teenuse pealkiri	Teenuse kirjeldus
Ettevõtlustoetuste ja Euroopa Liidu finantseeringute taotlemine	Riigi Tugiteenuste Keskuse (RTK) juhend projekti taotlejale ja toetuse saajale	Siin on projekti taotlejale ja toetuse saajale koostatud erinevaid abi- ja juhendmaterjale. Juhendmaterjalide alt leiad näiteks info rahastusallika leidmise, projektitaotluse esitamise, abikõlblikkuse, omafinantseeringute ja horisontaalsete põhimõtete kohta.
	E-arvete esitamise info ja juhend	Siin on üksikasjalik juhend e-arvete esitamise kohta, mis on kooskõlas 2019. aasta 1. juulil jõustunud raamatupidamise seaduse muudatustega, mille kohaselt saab avaliku sektori üksustele saata ainult e-arveid.
	Struktuuritoetuste iseteeninduskeskkond "E-toetus"	Siin on E-toetuste keskkonna kasutustingimused, dokumendid, mõisted, tingimused ning videojuhised.
	Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse ja Kredexi ühisasutuse (EIS) laenuaotluste blanketid	Siin on Kredexi taotlusvormid vastavalt laenuüligile. E-teenindusse sisenemisel leiad ka .pdf ja .docx formaadis viited blankettidele, mis tuleb täita taotluse esitamisel.
	Keskkonnainvesteeringute (KIK) projektide elluviimise juhendid	Siin on lühiselgitus projekti elluviimise kohta, informatsioon hangete läbiviimise, toetuse saaja hankelepingu korrektse täitmise, projekti muudatuste juhtimise, kuludokumentide esitamise ja palju muu kohta.
	Keskkonnaalane EL-i rahastamisprogramm	Siin on valik keskkonnaalastest ELi rahastamisprogrammidest. Dokument sisaldab programmi kasutamise juhendit, abi sobiva programmi leidmiseks ning informatsiooni rahastuse saamise kohta.
Muu ettevõtlus-finantseeringute info	Toetuse logode ja sümbolika kasutamine toetuse saajale	Siin on teavitamiskohustus, logode kasutusjuhendid, allalaaditavad logod ja presentatsioonide põhjad. Toetust saanud projektide tähistamiseks on kasutusel Euroopa Liidu embleem ning Eesti lipu kujutistest koosnev kaksiklogo.
	Viitenumbri kalkulaator	Siin on viitenumbri kalkulaator, mis asub Eesti Pangaliidu lehel.
	LEADER tegevusgrupid	Siin on kasulik teave LEADER-toetusprogrammi kohta, mis on üks Euroopa Komisjoni edukamaid algatusi alates 1991. aastast. LEADER-meetme elluviimiseks koostatakse maapiirkonnas kohalikul algatusel põhinevaid kohaliku arendu strateegiaid, mille eest vastutavad kohalikud tegevusrühmad. LEADER tegevusgruppe koordineerib Maaelu teadmiskeskus (METK).

Kategooria	Teenuse pealkiri	Teenuse kirjeldus
Põllumajandustoetused	Taotlemist alustavale kliendile	Siin on vajalikku informatsiooni, kaasa arvatud isiku-, kontakt- ja pangaandmed, alljärgnevate isikute jaoks, kes taotlevad PRIA kaudu Euroopa Liidu või riiklikke toetusi.
	Statistika	Siin on PRIA töödeldud toetuste statistika.
	KKK	Siin on ülevaade korduma kippuvatest küsimustest seoses toetuste, registrite ja PRIA iseteeninduskeskkonnaga.
	Toetuse taotlemise kasutusjuhendid	Siin on PRIA iseteeninduskeskkonna kasutusjuhendid erinevate toetuste taotluste esitamiseks. Näiteks erakorraline toetus, pindala- ja loomapõhine toetus, loomakasvatuse toetus või mesilaspere toetus.
	Tingimuslikkus ja nõuetele vastavus	Siin on põllumajandustootmise reeglistik, mille järgimisest sõltub põllumajandustootja saadava toetuse suurus. 2023. aastast asendati nõuetele vastavuse süsteem tingimuslikkusega, millega tagatakse, et põllumajandustoetusi makstakse täies mahus vaid neile põllumajandustootjatele, kes täidavad erinevatest seadustest tulenevaid kohustuslikke majandamisnõudeid ja järgivad maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõudeid.
Konsulendi kutse taotlemine	Siin on viide Maaelu teadmuskeskuse (METK) kodulehele, mille kaudu on võimalik taotleda konsulendi kutset ning leida vajaminevaid dokumente ja avaldusi. Konsulent on põllu-, metsa- või maamajanduse valdkonna nõustaja.	

Asjakohane on eristada ettevõtlustoetusi ja põllumajandustoetusi, kuna põllumajandustoetused on finantsmahu poolest suur, kuid ettevõtlusvaldkonna kontekstis kitsas toetusvaldkond, mida saavad taotleda vaid ühes sektoris – põllumajanduses – tegutsevad ettevõtjad. Sellest tulenevalt ei paku enamikule ettevõtjatest selline temaatika huvi. Teemavaldkonnad võiksid olla sisuliselt eristatud. Ülejäänud toetustega seotud info on üldine ega sõltu ettevõtte tegevusvaldkonnast, mistõttu võiks kahe üldise ettevõtlusfinantseeringute teema alla olla koondatud peamised kiirviited potentsiaalselt kõigile ettevõtjatele huvipakkuvate finantseeringute kohta.

Eesti.ee keskkonnas on infoartiklid „Toetused alustavale ettevõtjale“⁴ ja „Tegutseva ettevõtte rahastamisvõimalused“⁵, milles on koondatud erinevat üldist informatsiooni üksikute toetuste, laenude ja muude ettevõtlusega seotud rahastusteemadega kohta. Artiklites kajastatud informatsioon ei ole otseselt seotud Eesti.ee ettevõtjale keskkonnas ettevõtte rahastamise rakenduse sisuga. Näiteks on tegutseva ettevõtte rahastamisvõimaluste infoartiklis käsitletud ka aktsiate ja investorite kaasamise temaatikat. Lisaks ei ole nimetatud infoartiklite juures olevad kiirviidete lingid suunatud otseselt äritegevust toetavate ja soodustavate avalike teenuste täpsetele asukohtale, vaid asutuse või maakondlike arenduskeskuste võrgustiku kodulehtede avakuvadele. Eesti.ee ettevõtjale keskkonna ettevõtte rahastamisvõimaluste rakenduses kuvatakse aga ettevõtjale kiirviited konkreetsete sisuliselt äritegevust toetavate ja soodustavate avalike teenuste

⁴ <https://www.eesti.ee/ettevotja/et/ettevotlus/rahastamine/toetused-alustavale-ettevotjale>

⁵ <https://www.eesti.ee/ettevotja/et/ettevotlus/rahastamine/tegutseva-ettevotte-rahastamisvoimalused#tegutseva-ettevotte-rahastamisvoimalused>

juhendamaterjalidele, statistikale, blankettidele või üldinfo lehtedele. Seega ei kattu ettevõtte rahastusvõimaluste rakenduses kuvatav info temaatikat käsitlevate infoartiklite sisuga.

Teemaleht „Ettevõtte finantseerimine“ on valitud tulevikulahenduse malli loomise aluseks. Täpsema prototüübiga, kuidas lisateave on tulevikulahenduses kuvatud, on võimalik tutvuda peatükis 4.2 Tulevikulahenduse mall ja interaktiivne prototüüp.

2.2.3 Teemaleht 2 – Ettevõtte tähtjaliste kohustuste rakendus

Eesti.ee ettevõtjale keskkonnas on autentitud kasutajale kättesaadav ettevõtte tähtjaliste kohustuste rakendus (vt Joonis 3), mis koosneb kahest vahelehest: üldinfo ja ettevõtja kohustused. Üldinfo lehel on kuvatud tutvustav informatsioon üldistest tähtjalistest kohustustest koos levinud perioodiliste kohustuste nimekirjaga (sh maksukalender, deklaratsiooni esitamine, majandusaruande esitamine jm). Autentimata kasutaja saab Eesti.ee keskkonnast leida artiklid, mis annavad ülevaate erinevatest maksudest (käibemaks, tulumaks, sotsiaalmaks, keskkonnatasud jne). Artiklist on võimalik leida kõikide maksude liikide kohta viiteid välistele keskkondadele, kust leiab informatsiooni maksu enda, seaduste, teenuste ning seotud asutuste kohta.

The screenshot shows the 'Tähtjalised kohustused' page on Eesti.ee. The page is divided into two main sections: 'Üldinfo' (General information) and 'Kohustused' (Tasks). The 'Üldinfo' section includes a heading 'Mis kohustused ettevõtetal on?' (What tasks are there for the entrepreneur?) and a list of tasks such as 'Kõik ettevõtte maksukohustused tähtjad on toodud Maksu- ja Tolliameti maksukalendris' (All entrepreneur tax obligations are listed in the tax calendar of the Tax and Customs Authority). The 'Kohustused' section includes a heading 'Tutvu oma ettevõtte tähtjaliste kohustustega' (Get to know your entrepreneur's key tasks) and a list of tasks such as 'Ettevõtte on töötajaid – töötaja registreerimise järel pead esitama andmeid ning tasuma makse' (If you have employees, after registration you must submit data and pay taxes). The page also features a sidebar with navigation options like 'Töölaud', 'Andmekaart', 'E-teenused', and 'Rahastamise võimalused'.

Joonis 3. Eesti.ee ettevõtjale keskkonna ettevõtte tähtjaliste kohustuste rakenduse üldinfo lehe prototüüp.

Analüüsi käigus Eesti.ee ettevõtjale keskkonna erinevate teemalehtede jaoks ühetaolise disainiga loodava äritegevust toetavate ja soodustavate avalike teenuste abiinfo jagamise lahendus täiendab ettevõtte tähtjalise

kohustuste rakenduses juba seni välja pakutud maksukohustuse infot. Kindlasti on oluline jälgida, et viited üksteist ei dubleeriks. See tähendab, et juhul, kui ka *live*-keskkonnas kuvatakse tulevikus tähtajaliste kohustuste rakenduse üldinfo lehel majandusaasta aruande koostamise ja esitamine, käibedeklaratsiooni ja aruannete esitamise, TSD deklaratsiooni esitamise ja statistikaaruande esitamise üldinfot ja kiirviiteid linkidena vastavatele juhendmaterjalidele asutuste kodulehekülgedel või iseteeninduskeskkondades, siis ei tohiks sama infot kuvada kiirviidetena äritegevust toetavate ja soodustavate avalike teenuste rakenduses. Kiirviidete akordioni moodul peaks tulevikus paiknema uuel vahelehel „Lisateave. Sellest tulenevalt ei kajastu järgnevas tabelis (Tabel 3) sisulisi kiirviiteid maksukalendri ning käibedeklaratsioonide, TSD deklaratsioonide ja majandusaasta aruannete kontekstis. Küll aga on ettevõtjate jaoks mitmeid potentsiaalselt olulisi teemasid, mis on ka ettevõtjatega intervjuudes korduvalt kajastamist leidnud. Näiteks uus nõue, mis puudutab iga ehitussektoris tegutsevat ettevõtjat seoses ehitusobjektidel töötajate registreerimisega e-MTAs. Samuti intervjuudes korduvalt erinevate ettevõtjate poolt mainitud pidev vajadus pärida maksuvõlglaste infot äriotsuste ja koostöö tegemise tarbeks. Lisaks ka intervjuudes välja toodud pakendiaktsiisiga seotud temaatika, mis väga suurt hulka ettevõtjaid puudutab.

Tabel 3. Äritegevust toetavate ja soodustavate avalike teenuste kiirviited Eesti.ee ettevõtjale keskkonnas tähtajaliste kohustuste rakenduses kuvamiseks.

Kategooria	Teenuse pealkiri	Teenuse kirjeldus
Ehitus	Elektrooniline registreerimine ehituses	Siin on võimalik tutvuda Maksu- ja Tolliameti e-teenuste infosüsteemiga, mis on mõeldud ehitusobjektide ning nende töövõtuhelate ja töötajate registreerimiseks alates 1. oktoobrist 2024.
E-kaubandus	E-kaubanduse ja teenuste erikorrad	Siin on e-kaubanduse ja teenuste maksustamise erikorra ülevaade, mis lihtsustab ettevõtjate maksukohustuste täitmist teises liikmesriigis.
	Juhend e-kaubandusega tegelevatele ettevõtjatele	Siin on e-kaubanduse juhend ettevõtjale. E-kaubanduse juhendi ettevõtjatele töötas Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet välja selleks, et tagada headele kaubandustavadele ja seadustele vastav kauplemine interneti vahendusel.
Kasvuhoonegaaside jalajälje arvutamine	Kasvuhoonegaaside jalajälje arvutamine	Siin on juhendmaterjal, mis annab detailsemaid suuniseid ja näpunäiteid KHG jalajälje hindamiseks, tulemuste esitamiseks ja aruandluseks organisatsioones. Juhendmaterjal annab näpunäiteid ja selgitusi, mis aitavad organisatsioonidel püstitada eesmärgid ja kavandada meetmeid KHG heite vältimiseks ja vähendamiseks.
Käibemaks	Käibemaks	Siin on lisainfo käibemaksuseaduse üldpõhimõtete, registreerimise ja arvete kohta.
	Käibedeklaratsiooni, VD ja VDP vormid	Siin on käibedeklaratsiooni ja ühendusesisese käibe aruande vormid.
	VAT numbride valideerimine	Siin on käibemaksukohustuslasena registreerimise numbride kehtivuse kinnitamise vorm.
	Käibemaksukohustuslasena registreerimise (KMKR) numbride otsing	Siin on käibemaksukohustuslasena registreerimise numbride otsing. Päringu abil saate kontrollida, kas isik, näiteks tehingupartner, on registreeritud Eestis käibemaksukohustuslasena.

Kategooria	Teenuse pealkiri	Teenuse kirjeldus
Muu maksualane informatsioon	TSD, ESD ja tõendid	Siin on maksudeklaratsioonid aastateks 2019-2024, sealhulgas tulu- ja sotsiaalmaksu deklaratsioon (TSD) ning erijuhtudel sotsiaalmaksu ja kohustusliku kogumispensioni deklaratsiooni (ESD) vormid ja tõendid.
	Maksukalender	Siin on ülevaade maksudeklaratsioonide esitamise ja maksukohustuse tasumise tähtaegadest.
	Tasuta koolitused maksumaksjatele	Siin on tulevased maksukoolituse ja toimunud koolituste salvestused. Näiteks võid leida siit koolitusi tulumaksu, käibemaksu, sotsiaalmaksu ja tollimaksu kohta.
	Kingituste ja annetuste deklareerimine	Siin on kingituste, annetuste ja muude tulude deklaratsioonid.
Majandusaasta aruanne	Majandusaasta aruande esitamise	Siin on vajalik info majandusaasta aruande esitamiseks.
	Majandusaasta aruande esitamise KKK	Siin on küsimused ja vastused, mis on seotud majandusaasta aruande esitamise ja erinevate tehniliste probleemidega.
Maksuvõlglaste ja ettevõtluskeelud	Maksuvõlglaste otsing	Siin on maksuvõlglaste otsing, ning võimalus kontrollida nende tasumata nõudeid. Kui isikul on maksuvõlg või esitamata deklaratsioon(id), kuvab võlapäring Maksu- ja Tolliametile sissenõutavad tähtpäevaks tasumata nõuded (v.a arvestuslik intress), mille avalikustamine on seaduse alusel lubatud.
	Kehitivade äri- ja ettevõtluskeelude otsing	Siin on informatsioon kehtivate äri- ja ettevõtluskeelude kohta. Ärikeelu sisu on sätestatud pankrotiseaduses. Ärikeeldu kohaldatakse füüsilise isiku või juriidilise isiku pankroti korral ning selle eesmärk on keelata võlgniku või võlgnikuga seotud esindus- või kontrollfunktsiooni täitva isiku tegevus ettevõtjana, juriidilise isiku juhtorgani liikmena, likvideerijana või prokuristina kuni pankrotimenetluse lõpuni.
Pakendiaktsiis	Pakendiaktsiis	Siin on pakendiaktsiisiga seotud materjalid. Pakendi maksustamisel aktsiisiga lähtutakse eelkõige tegelikust taaskasutuse tulemusest. Aktsiisimaksja, kes ei ole täitnud taaskasutamise määra, maksab aktsiisi määra puudu jääva pakendikoguse eest.
	Pakendiaktsiisi-deklaratsiooni vorm	Siin on pakendi aktsiisideklaratsiooni vorm koos selle täitmise juhendiga.
	Kohustuste üleandmine	Siin on informatsioon pakendiaktsiisi kohustuste üleandmisest taaskasutusorganisatsioonile ja tegevusluba omavate taaskasutusorganisatsioonide info.
Raamatupidamine	Koolitus: Kuidas olla efektiivsem raamatupidaja kasutades e-arveid	Siin on koolitus, kuidas olla efektiivsem raamatupidaja digitaliseerivas maailmas e-arvete rakendamise näitel. Koolituses tuuakse esile, kuidas raamatupidaja saab aidata ettevõtja efektiivsust tõsta, olles talle teejuhiks digitaalsete lahenduste valikul.
	Videokoolitus: Reaalajamajanduse mõju raamatupidajate tööle	Siin on videokoolitused raamatupidajatele, mis käsitlevad e-arvete ja andmepõhise aruandluse mõju.

Kategooria	Teenuse pealkiri	Teenuse kirjeldus
	Raamatupidamine ja maksud	Siin on informatsioon Eestis registreeritud juriidiliste isikute ja füüsilisest isikust ettevõtjate kohta, kes on raamatupidamiskohustuslased ja peavad lähtuma raamatupidamise seadusest.
Rollipõhised juhendid	Kohustused ja vastutused ettevõtte juhatuse liikmele	Siin on seadused ja nendega seotud selgitused, mis sätestavad juhatuse liikme kohustused.
	Käsiraamat FIE-le	Siin on nõuanded arvestuse pidamiseks, deklaratsioonide esitamiseks ja maksude tasumiseks.

Kui Tabel 3 loetletud toetavate avalike teenuste kiirviiteid jagada akordioni kiirviite liigi järgi, oleksid üheksa viidet teema „juhendid“ all, üks viide „korduma kippuvate küsimuste“, üks viide „avalikud päringud“ ning üks viide „vormdokumendid“ teema all. See aga ei aita kasutajaid sisuliselt asjakohaseid kiirviiteid kasutajamugavalt üles leida.

Allpool on toodud visuaalsed prototüübid (vt Joonis 4) nii suure ekraani kui ka nutiseadmete vaates, mis illustreerivad eelpool (Tabelis 3) välja toodud sisulise informatsiooni kuvamist kasutajale.

Teenuse prototüüp (suure ekraani lahendus): [LINK](#)

Teenuse prototüüp (mobiiliversiooni lahendus): [LINK](#)

Üldinfo Kohustused **Lisateave**

Tähtajaliste kohustustega seotud lisateave

Siit leiata avaliku sektori asutuste poolt pakutavaid tähtajaliste kohustustega seotud lisateavet, mille hulka kuuluvad erinevad toetavad ja soodustavad mitterahalised teenused (nt erikorrad, juhendid, kalkulaatorid, kalendrid, tõendid, koolitused jpm).

Lisateave on kategoriseeritud teemade lõikes, et võimaldada Teil võimalikult lihtsasti leida üles Teile vajaminev materjal.

▼ Näita kõik

^ Ehitus

Elektroniline registreerimine ehituses

Siin on võimalik tutvuda Maksu- ja Tolliameti e-teenuste infosüsteemiga, mis on mõeldud ehitusobjektide ning nende töövõtuhelate ja töötajate registreerimiseks alates 1. oktoobrist 2024.

[Avan uues aknas](#)

^ E-kaubandus

E-kaubanduse ja teenuste erikorrad

Siin on e-kaubanduse ja teenuste maksustamise erikorra ülevaade, mis lihtsustab ettevõtjate maksukohustuste täitmist teises liikmesriigis.

[Avan uues aknas](#)

Juhend e-kaubandusega tegelevatele ettevõtjatele

Siin on e-kaubanduse juhend ettevõtjale. E-kaubanduse juhendi ettevõtjatele töötas Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet välja selleks, et tagada headele kaubandustavadele ja seadustele vastav kauplemine interneti vahendusel.

[Avan uues aknas](#)

▼ Kasvuhoonegaaside jalajälje arvutamine

▼ Majandusaasta aruanne

▼ Maksuvõlgade ja ettevõtluskeelud

▼ Pakendiaktsiis

Üldinfo Kohustused **Lisateave**

Tähtajaliste kohustustega seotud lisateave

Siit leiata avaliku sektori asutuste poolt pakutavaid tähtajaliste kohustustega seotud lisateavet, mille hulka kuuluvad erinevad toetavad ja soodustavad mitterahalised teenused (nt erikorrad, juhendid, kalkulaatorid, kalendrid, tõendid, koolitused jpm).

Lisateave on kategoriseeritud teemade lõikes, et võimaldada Teil võimalikult lihtsasti leida üles Teile vajaminev materjal.

▼ Näita kõik

▼ Ehitus

^ E-kaubandus

E-kaubanduse ja teenuste erikorrad

Siin on e-kaubanduse ja teenuste maksustamise erikorra ülevaade, mis lihtsustab ettevõtjate maksukohustuste täitmist teises liikmesriigis.

[Avan uues aknas](#)

Juhend e-kaubandusega tegelevatele ettevõtjatele

Siin on e-kaubanduse juhend ettevõtjale. E-kaubanduse juhendi ettevõtjatele töötas Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet välja selleks, et tagada headele kaubandustavadele ja seadustele vastav kauplemine interneti vahendusel.

[Avan uues aknas](#)

▼ Kasvuhoonegaaside jalajälje arvutamine

▼ Majandusaasta aruanne

Joonis 4. Ettevõtte tähtajaliste kohustuste visuaalne prototüüp suure ekraani ja nutiseadme vaates.

2.2.4 Teemaleht 3 – Äritegevuseks tegevusloa taotlemine ja majandustegevusteate esitamine

Eesti.ee ettevõtjale keskkonnas ei ole veel *live*-keskkonnas kasutatav äritegevuseks tegevusloa taotlemise ja majandustegevusteate esitamise rakendus. Küll aga loodud rakenduse prototüüp 2023. aastal ning selle põhjal on teada, et tulevikus sisaldab rakenduse autenditud vaade tegevuslubade ja majandustegevusteadetega seotud üldinfot ning ettevõtte kehtivaid tegevuslubasid ja esitatud majandustegevusteateid. Samuti sisaldab rakendus tegevuslubade ja majandustegevusteade infoartiklite otsingut, mis võimaldab saada otsitava kohta täpsemat informatsiooni. Üldinfo lehel kuvatakse kasutajale infot, mis on tegevusluba ja majandustegevusteade ning millal on ettevõtjal vaja tegevusluba taotleda või majandustegevusteadet esitada (Joonis 5). Lisaks on autentimata kasutaja jaoks Eesti.ee keskkonna vasakmenüüs toodud välja infoartiklid, mis puudutavad erinõuetega tegevusalasid. Võimalik on saada infot paljude erinevate tegevusalade ja nendega seotud tegevuslubade ja majandustegevusteade esitamise kohustuse ja taotlemise kohta.

The screenshot shows a web page titled "Ettevõtte tegevusload ja majandustegevusteated". It features a navigation menu with "Üldinfo", "Minu load ja teated", and "Otsi lube ja teateid". The main content area is titled "Miks on tegevusluba ja majandustegevusest teatamine vajalik?". Below this, there are two columns of text explaining the purpose of the license and reporting requirements. The first column, "MIS ON TEGEVUSLUBA?", states that a license is an official document that grants the right to conduct economic activities in certain sectors. The second column, "MIS ON MAJANDUSTEGEVUSTEADE?", explains that reporting economic activities is required to ensure safety and compliance with standards. Below these columns, there are sections for "Millal on vaja taotleda tegevusluba või esitada majandustegevusteade?" and "Tutvu ettevõtte tegevuslubade ja majandustegevusteade", both providing information on when to apply or report. A search button labeled "Otsing" is visible at the bottom.

Joonis 5. Eesti.ee ettevõtjale keskkonna tegevuslubade ja majandustegevusteade rakenduse üldinfo prototüüp.

Eestis on kokku ligi sada erinevat tegevusluba ja majandustegevusteadet. Seetõttu ei ole võimalik anda tsentraalselt infot iga tegevusloa ja majandustegevusteate spetsiifika kohta. Samuti ei saa äritegevust toetavate ja soodustavate avalike teenuste kontekstis pakkuda sisulist toetavat lisateavet ja kiirlinke, mis iga tegevusloaga või majandustegevusteatega ettevõtja jaoks kasulikud oleksid. Sisulise info hankimiseks tuleb siiski esmalt lugeda

vastavat infoartiklit või suunduda vastava tegevusloa või majandustegevusteate valdkonna eest vastutava asutuse kodulehele.

Sellest tulenevalt on projekti kontekstis asjakohane pakkuda Eesti.ee ettevõtjale keskkonna kasutajatele toetava teenusena kiirviiteid peamiselt vastava valdkonna tegevuslube ja majandustegevusteateid haldavatesse registritesse ja asutuste kodulehekülgedele, kust on valdkonna kohta võimalik täpsemalt lugeda. Iga tegevusalaga kaasneb sageli väga suur hulk erinevaid sisulisi kohustusi, mille tarbeks on asutused loonud juhendmaterjale, kuid millele viitamine keskses rakenduses ei ole mahu tõttu asjakohane.

Tabel 4 on välja toodud ettepanek, millised toetavad teenused võiksid olla Eesti.ee ettevõtjale keskkonnas tegevuslubade ja majandustegevusteate rakenduses kuvatud. Asjakohane on toetavate teenuste kiirviited jagada majandussektorite kaupa. Põllumajanduse, tervise ja hariduse valdkonna tegevuslubade ja majandustegevusteatega seotud andmed spetsiifilistes registrites ja valdkondades tegutsemist toetavad lisateabega oma kodulehekülgedel. Muud tegevusload ja majandustegevusteated ning nendega seotud informatsioon asub üldiselt MTRis, mida haldab TTJA (Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet).

Tabel 4. Äritegevust toetavate ja soodustavate avalike teenuste loetelu Eesti.ee ettevõtjale keskkonnas tegevuslubade ja majandustegevusteate rakenduses.

Kategooria	Teenuse pealkiri	Teenuse kirjeldus
Muud tegevusload ja majandustegevusteated	Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaator	Siin on EMTAK koodide otsing, mis võimaldab määrata ettevõtte tegevusala.
	Tegevusala tarbijakaitseenõuded	Siin on tegevusala tarbijakaitseenõuded. Füüsiliste isikutega kauplemisel tuleb arvesse võtta tarbijatele seadusega kehtestatud õigusi.
	Tegevuslubade ja majandustegevusteate register (MTR)	Siin on tegevuslubade ja majandustegevusteate register (MTR). Majandustegevuse register on andmekogu, mille ülesanne on võimaldada teate- ja loakohustusega tegevusaladel tegutsevate ettevõtjate ja nende majandustegevuse üle arvestuse pidamist ning järelevalve teostamist. Majandustegevuse registris saab teha otsinguid erinõuetega tegevusaladel tegutsevate ettevõtjate esitatud majandustegevusteate ja neile antud tegevuslubade ning neile tehtud ettekirjutuste ja kohaldatud majandustegevuse keeldude kohta. Ettevõtja saab esitada ja muuta majandustegevusteateid ja tegevuslubade taotlusi ning esitada loobumise teateid.
	Teate- ja loakohustusega tegevusalad MTR-is	Siin on nimekiri tegevusaladest, mis tuleb kanda tegevuslubade ja majandustegevusteate registrisse.
Põllumajandus, sh toidukäitlemine	Toidukäitlemise tegevusloa ja teavitamine	Siin on teave toidukäitlemise tegevusloa või teavitamisega seotud küsimustest. Toiduga tegelevad ettevõtted peavad taotlema tegevusloa või teavitama oma tegevusest. Samuti tuleb teavitada tegevuse lõpetamisest, mis on tasuta.
	Toiduteave	Siin on lisamaterjale, videoseminare, infopäevade materjale ja teavet koolituste ja sündmuste kohta seoses toiduohutuse, märgistamise, toidutehnoloogia, toidugruppide, enesekontrolli ja palju muuga.
	Toiduohutus ja käitlemise alustamine	Siin on info tegevuse alustamise, tegevuslubade ja majandustegevusteate, toidu märgistamise,

Kategooria	Teenuse pealkiri	Teenuse kirjeldus
		bioloogilise ja keemilise ohutuse, toidugruppide ja palju muu kohta.
	Tasuta koolitused toiduhügieenist ja loomatervisest	Siin on tasuta koolitusi Eesti Maaülikooli toiduhügieeni ja loomatervisest valdkonnast.
	Toidukäitlejate register	Siin on teavitatud ja tegevusloaga toidu ning toiduga kokkupuutumiseks ettenähtud materjalide ja esemete käitlejate register.
	Söödakäitlejate register	Siin on teavitatud ja tegevusloaga söödakäitlejate register.
	Maaparanduse ja taimetervisest registrid	Siin on maaparandusala ettevõtjate majandustegevuse register.
	Taimetervisest register	Siin on taimetervisest tegevusloaga ettevõtete register.
	PRIA veebikaart	Siin on PRIA veebikaardi otsing, kust saab otsida majandustegevuse ja tegevuslubadega loomapidamisettevõtete andmeid.
	Loomapidamise alustamine	Siin on teave loomapidamisega alustamise kohta.
Tervis ja ravimid	Ravimiameti tegevuslubade register	Siin on ravimiameti tegevuslubade register, mis võimaldab otsida tegevuslubadega apteekide ning ravimite hulgimüüjate ja tootjate andmeid.
	Terviseameti tegevuslubade register	Siin on terviseameti tegevuslubade register, mis võimaldab otsida tegevuslubadega tervishoiuteenuse osutaja andmeid.
Haridus	Koolitus- või tegevusluba	Siin on kasulikke informatsiooni koolieelse lasteasutuse või üldhariduskooli asutamiseks, uue õppekava rakendamiseks või tegevuse laiendamiseks teise omavalitsusse.
	Eesti Hariduse Infosüsteem (EHIS)	Siin on link Eesti Hariduse Infosüsteem, mis sisaldab informatsiooni koolitus- ja tegevuslubade, majandustegevusteadete ning õppe läbiviimise kohta.

Juhul kui jagada Tabel 4 toetavate teenuste viited liigi alusel, oleks üheksa viidet teema „registrid“ all ning neli viidet teema „üldinfo“ all. See aga ei aita kasutajal kuidagi kiiremini jõuda enda jaoks huvipakkuvate valdkondlike andmeteni, mida registritest on võimalik leida, ega ka asutuste kodulehekülgedele, kust üldinfost edasi leiab spetsiifilisi juhendmaterjale tegevusalal tegutsemise toetamiseks.

Allpool on toodud visuaalsed prototüübid (vt Joonis 6) nii suure ekraani kui ka nutiseadmete vaates, mis illustreerivad eelpool (Tabelis 4) välja toodud sisulise informatsiooni kuvamist kasutajale.

Teenuse prototüüp (suure ekraani lahendus): [LINK](#)

Teenuse prototüüp (mobiiliversiooni lahendus): [LINK](#)

Üldinfo Otsi lube ja teateid Lisateave

Tegevuslubade ja majandustegevusteadetega seotud lisateave

Siit leiata avaliku sektori asutuste poolt pakutavaid tegevuslubadega ja majandustegevusteadetega seotud lisateavet, mille hulka kuuluvad erinevad toetavad ja soodustavad mitterahalised teenused (nt juhendid, kalkulaatorid, kalendrid, tõendid, koolitused, registrid jpm).

Lisateave on kategoriseeritud teemade lõikes, et võimaldada Teil võimalikult lihtsasti leida üles Teile vajaminev materjal.

▼ Näita kõik

^ Muud tegevusload ja majandustegevusteated

Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaator

Siin on EMTAK koodide otsing, mis võimaldab määrata ettevõtte tegevusala.

[Avan uues aknas](#)

Tegevusala tarbijakaitseõuded

Siin on tegevusala tarbijakaitseõuded. Füüsiliste isikutega kauplemisel tuleb arvesse võtta tarbijatele seadusega kehtestatud õigusi.

[Avan uues aknas](#)

Tegevuslubade ja majandustegevusteade register (MTR)

Siin on tegevuslubade ja majandustegevusteade register (MTR). Majandustegevuse register on andmekogu, mille ülesanne on võimaldada teate- ja loakohustusega tegevusaladel tegutsevate ettevõtjate ja nende majandustegevuse üle arvestuse pidamist ning järelevalve teostamist. Majandustegevuse registris saab teha otsinguid erinevate tegevusaladel tegutsevate ettevõtjate esitatud majandustegevusteade ja neile antud tegevuslubade ning neile tehtud ettekirjutuste ja kohaldatud majandustegevuse keeldude kohta. Ettevõtja saab esitada ja muuta majandustegevusteateid ja tegevuslubade taotlusi ning esitada loobumise teateid.

[Avan uues aknas](#)

Teate- ja loakohustusega tegevusalad MTR-is

Siin on nimekiri tegevusaladest, mis tuleb kanda tegevuslubade ja majandustegevusteade registrisse.

[Avan uues aknas](#)

▼ Haridus

▼ Põllumajandus, sh toidukäitlemine

▼ Tervis ja ravimid

Joonis 6. Ettevõtte tegevuslubade ja majandustegevusteade visuaalne prototüüp suure ekraani ja nutiseadme vaates.

← Otsi lube ja teateid Lisateave

Tegevuslubade ja majandustegevusteadetega seotud lisamaterjalid

Siit leiata avaliku sektori asutuste poolt pakutavaid tegevuslubadega ja majandustegevusteadetega seotud lisateavet, mille hulka kuuluvad erinevad toetavad ja soodustavad mitterahalised teenused (nt juhendid, kalkulaatorid, kalendrid, tõendid, koolitused, registrid jpm).

Lisateave on kategoriseeritud teemade lõikes, et võimaldada Teil võimalikult lihtsasti leida üles Teile vajaminev materjal.

▼ Näita kõik

^ Muud tegevusload ja majandustegevusteated

Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaator

Siin on EMTAK koodide otsing, mis võimaldab määrata ettevõtte tegevusala.

[Avan uues aknas](#)

Tegevusala tarbijakaitseõuded

Siin on tegevusala tarbijakaitseõuded. Füüsiliste isikutega kauplemisel tuleb arvesse võtta tarbijatele seadusega kehtestatud õigusi.

[Avan uues aknas](#)

Tegevuslubade ja majandustegevusteade register (MTR)

Siin on tegevuslubade ja majandustegevusteade register (MTR). Majandustegevuse register on andmekogu, mille ülesanne on

2.2.5 Teemaleht 4 – Töötajatega seotud toimingud

Eesti.ee ettevõtjale keskkonnas ei ole töötajatega seotud toimingute rakendus täna veel kättesaadav. Küll aga on olemas teemalehe prototüüp⁶, mille põhjal on teada, et rakenduses pakutakse ettevõtjale infoteenust töösuhte, toetuste, hüvitiste, töötervishoiu ja -ohutuse, lähetuste ja maksuresidentsusega seotud teemadel (Joonis 7). Kõigi alateemade sisuks on töötajatega seotud tööelu etapid, sh nii vabatahtlikud, kui ka kohustuslikud. Etappide kohta on Eesti.ee ettevõtjale keskkonna töötajatega seotud toimingute rakendusse koondatud etappe kirjeldav üldinfo ja kiirviited lihtlinkidena, mille abil saab ettevõtja liikuda vastavatesse iseteeninduskeskkondadesse või rohkema info saamiseks asutuste kodulehekülgedele, juhendmaterjalidele või õigusaktidesse. Lisaks on autentimata kasutajate jaoks loodud Eesti.ee vasakmenüüsse infoartiklid, kust on võimalik leida töötajatega ja töökeskkonnaga seotud informatsiooni. Näiteks on olemas info värbamise, registreerimise, lähetuste, ravikindlustuse jpm kohta. Igas artiklis on täpsemad viited seotud asutuste, teenuste ja seaduste kohta.

Avaleht / Ettevõtlus / Töötajatega seotud toimingud

Töötajatega seotud toimingud

Lisa lemmikuks

Töösuhe | Toetused ja hüvitised | Töötervishoid ja tööohutus | Lähetused ja maksuresidentsus

Töötajatega seotud toimingute lehekülje sakkidest leiate **töötajatega seotud toimingute info ja viited iseteeninduskeskkondadele**, kus saate teenuseid kasutada ning toimingute kohta lisainfot lugeda. Toimingute info on jagatud järgmistesse kategooriatesse:

- töösuhe;
- toetused ja hüvitised;
- töötervishoid ja tööohutus;
- lähetused ja maksuresidentsus.

Siin on vajalik teave töösuhte planeerimise, töösuhte jooksul aset leidvate toimingute ning töösuhte lõpetamise kohta.

Ettevõtte töötajatega seotud toimingute personaliseeritud vaate nägemiseks ja töötajate kvalifikatsioonide päringu teostamiseks [sisenege iseteenindusse](#).

▼ Töösuhte planeerimine

▲ Töösuhe Sulgen

Toiming	Tüüp	Teave toimingu kohta
+ Töövõimetuslehtede täiendamine	Teenus	Kohustuslik
+ Ravikindlustus	Teenus	Kohustuslik

Joonis 7. Eesti.ee ettevõtjale keskkonna töötajatega seotud toimingute rakenduse prototüüp.

Selleks, et kuvada ühtselt kõikides Eesti.ee ettevõtjale rakendustes äritegevust toetavate ja soodustavate avalike teenuste infomoodulit, oleks vaja luua ka töötajatega seotud toimingute rakendusele "Lisateave" vaheleht.

Äritegevust toetavate ja soodustavate avalike teenuste kiirviited töötajatega seotud tegevuste rakenduses võiksid olla jagatud sarnastes teemavaldkondadesse, nagu rakenduse funktsionaalsused (töösuhe, töötervishoid, lähetused jt). Tabel 5 on loetletud kiirviited, mis võiksid olla ettevõtjate jaoks olulised. Mitut neist toodi korduvalt välja ka ettevõtjatega tehtud intervjuudes. Akordioni menüüde pealkirjad viitavad teema sisule ennekõike võttes arvesse rakenduse loodavaid funktsionaalsusi (töösuhe, lähetus ning töötervishoid ja -ohutus) ning sellele on lisatud töötajaid puudutavad valdkonnad, mida Eesti.ee ettevõtjale keskkonnas arendatav rakendus küll otseselt ei kajasta, kuid mis on siiski töötajate haldamise temaatikaga otseselt seotud.

⁶ <https://www.figma.com/proto/v3v6B1HqIDxtJxyCP7ZdXw/T%C3%B6%C3%B6tajatega-seotud-toimingute-tulevikulahendus?node-id=22704-534465&starting-point-node-id=22704%3A534465&show-prot-sidebar=1>

Tabel 5. Äritegevust toetavate ja soodustavate avalike teenuste nimekiri Eesti.ee ettevõtjale keskkonna töötajatega seotud toimingute rakenduses kuvamiseks.

Kategooria	Teenuse pealkiri	Teenuse kirjeldus
Kompensatsioonid	Lähetuskulud	Siin on üldinfo töötajate lähetuskulude kompenseerimise üldpõhimõtete kohta.
	Isikliku sõiduauto kasutamise kompensatsioon	Siin on üldinfo isikliku sõiduauto kasutamise kompensatsiooni kohta.
	Spordikompensatsioon	Siin on üldinfo töötajate tervise- ja spordikompensatsioonide kohta.
Koolitused	Tööinspektsiooni korraldatavad tasuta koolitused	Siin on info ja registreerumisvorm tööinspektsiooni tasuta teavitussüritustele ja koolitustele.
Töösuhe	Palk ja tööjõukulu	Siin on täpsem teave palga ja tööjõukulude statistika kohta, sealhulgas keskmise brutokuupalga ja mediaanpalga kohta.
	Töölepingu näidis	Siin on töölepingu näidis.
	Käsunduslepingu näidis	Siin on käsunduslepingu näidis.
	Töövõtulepingu näidis	Siin on töövõtulepingu näidis.
	Tööjõu rendileping	Siin on tööjõu rendilepingu näidis.
	Töötasu	Siin on info seoses töötasuga, näiteks töötasu, palk, palgapäev, alammäär, miinimumpalk, öötöö, riigipüha, ületunnitöö, viivis, töötasu vähendamine, nõustamine, teavitamine, tasaarvestamine.
Töötaja volitamine	Pääsuke	Siin on keskne volituse haldamise infosüsteem Pääsuke. Pääsukese eesmärk on luua lahendus, mille abil saab ettevõtte ja asutuse esindaja hallata juurdepääsuvolitusi ühes keskses kohas. Infosüsteem võimaldab hallata selliseid volitusi, mille alusel tekivad juurdepääsud erinevatesse ametiasutustesse ja klienditeeninduskeskondadesse.
Välismaalasest töötajad	Välisspetsialistide värbamise konsultatsioon	Siin on välisspetsialistide värbamise konsultatsiooniga seotud informatsioon, mille abil saavad ettevõtte personalitöötajad ja juhid ülevaate välismaalase värbamise protsessist.
	Lühiajalise Eestis töötamise registreerimise kontroll	Siin on võimalik kontrollida, kas välismaalase lühiajaline töötamine on Eestis registreeritud.
	Elamisõiguse ja elamisloa kehtivuse kontroll	Siin on võimalik kontrollida elamisõiguse ja elamisloa kehtivust, sh Euroopa Liidu kodaniku tähtajalise elamisõiguse kehtivust.

Allpool on toodud visuaalsed prototüübid (vt Joonis 8) nii suure ekraani kui ka nutiseadmete vaates, mis illustreerivad eelpool (Tabelis 5) välja toodud sisulise informatsiooni kuvamist kasutajale.

Teenuse prototüüp (suure ekraani lahendus): [LINK](#)

Teenuse prototüüp (mobiiliversiooni lahendus): [LINK](#)

Töösuhe Toetused ja hüvitised Töötervishoid ja tööohutus Lähetused ja maksuresidentsus **Lisateave**

Töötajatega seotud tegevuste lisateave

Siit leiate avaliku sektori asutuste poolt pakutavaid töötajatega seotud toimingute lisateavet, mille hulka kuuluvad erinevad toetavad ja soodustavad mitterahalised teenused (nt juhendid, kalkulaatorid, kalendrid, tõendid, koolitused, kompensatsioonid jpm).

Lisateave on kategoriseeritud teemade lõikes, et võimaldada Teil võimalikult lihtsasti leida üles Teile vajaminev materjal.

▼ Näita kõik

^ **Kompensatsioonid**

Lähetuskulud

Siin on üldinfo töötajate lähetuskulude kompenseerimise üldpõhimõtete kohta.

[Avan uues aknas](#)

Isikliku sõiduauto kasutamise kompensatsioon

Siin on üldinfo isikliku sõiduauto kasutamise kompensatsiooni kohta.

[Avan uues aknas](#)

Spordikompensatsioon

Siin on üldinfo töötajate tervise- ja spordikompensatsioonide kohta.

[Avan uues aknas](#)

▼ Koolitused

▼ Töösuhe

▼ Töötaja volitamine

▼ Välismaalasest töötajad

Joonis 8. Ettevõtte töötajatega seotud toimingute teemalehe visuaalne prototüüp suure ekraani ja nutiseadme vaates.

← ja maksuresidentsus **Lisateave**

Töötajatega seotud tegevuste lisamaterjalid

Siit leiate avaliku sektori asutuste poolt pakutavaid töötajatega seotud toimingute lisateavet, mille hulka kuuluvad erinevad toetavad ja soodustavad mitterahalised teenused (nt juhendid, kalkulaatorid, kalendrid, tõendid, koolitused, kompensatsioonid jpm).

Lisateave on kategoriseeritud teemade lõikes, et võimaldada Teil võimalikult lihtsasti leida üles Teile vajaminev materjal.

▼ Näita kõik

^ **Kompensatsioonid**

Lähetuskulud

Siin on üldinfo töötajate lähetuskulude kompenseerimise üldpõhimõtete kohta.

[Avan uues aknas](#)

Isikliku sõiduauto kasutamise kompensatsioon

Siin on üldinfo isikliku sõiduauto kasutamise kompensatsiooni kohta.

[Avan uues aknas](#)

Spordikompensatsioon

Siin on üldinfo töötajate tervise- ja spordikompensatsioonide kohta.

[Avan uues aknas](#)

▼ Koolitused

▼ Töösuhe

▼ Töötaja volitamine

▼ Välismaalasest töötajad

Töötajatega seotud toimingute rakendus on oma olemuselt infoteenus ning sisaldab kõigil alamlehtedel akordioni struktuuril abistavat infot töötaja tööelukaare ja töökeskkonnast tulenevate nõuetega seotud toimingute kohta. Seetõttu on asjakohane liita tabelis 5 välja toodud äritegevust toetavate teenuste info koos kiirviidetega vastavatele tööelukaare ja töökeskkonna alamlehtede menüüdele. Soovitused, millise prototüübis oleva alamlehe (*tab'i*) ja akordioni teema alla kiirlink tuleks lisada, on välja toodud Tabel 6.

Tabel 6. Töötajatega seotud toimingute infoteenuse täiendustepanekud.

Teenuse pealkiri	Prototüübis olev alamleht	Prototüübis oleva akordioni pealkiri	Täiendustepaneku selgitus
Lähetuskulud	Lähetused ja maksuresidentsus	Lähetused	Täiendada prototüübis "Siseriiklik lähetus" all olevat lingikogu selle viitega
Isikliku sõiduauto kasutamise kompensatsioon	Lähetused ja maksuresidentsus	Lähetused	Täiendada prototüübis "Siseriiklik lähetus" all olevat lingikogu selle viitega
Spordikompensatsioon	Töötervishoid ja tööohutus	Töötervishoid	Täiendada prototüübis "Tervise edendamine" all olevat lingikogu selle viitega
Tööinspektsiooni korraldatavad tasuta koolitused	Töötervishoid ja tööohutus	Tööohutus	Täiendada prototüübis "Töökeskkonna esindajad" all olevat infot, lisades selle viite
Palk ja tööjõukulu	Töösuhe	Töösuhe	Lisada lõõtsa sees uus punkt prototüübis olevatele teemadele pealkirjaga "Palk" ning lisada see viide teema alla
Töölepingu näidis	Töösuhe	Töösuhete planeerimine	Täiendada prototüübis "Töösuhete vormid" all olevat lingikogu, lisades selle viite
Käsunduslepingu näidis	Töösuhe	Töösuhete planeerimine	Täiendada prototüübis "Töösuhete vormid" all olevat lingikogu, lisades selle viite
Töövõtulepingu näidis	Töösuhe	Töösuhete planeerimine	Täiendada prototüübis "Töösuhete vormid" all olevat lingikogu, lisades selle viite
Tööjõu rendileping	Töösuhe	Töösuhete planeerimine	Täiendada prototüübis "Töösuhete vormid" all olevat lingikogu, lisades selle viite
Töötasu	Töösuhe	Töösuhe	Lisada lõõtsa sees uus punkt prototüübis olevatele teemadele pealkirjaga "Palk" ning lisada see viide teema alla
Pääsuke	Töösuhe	Töösuhe	Lisada lõõtsa sees uus punkt prototüübis olevatele teemadele pealkirjaga "Volitused" ning lisada see viide teema alla
Välisspetsialistide värbamise konsultatsioon	Töösuhe	Töösuhete planeerimine	Täiendada prototüübis "Välismaalase tööle asumine" all olevat infot, lisades selle viite
Lühiajalise Eestis töötamise registreerimise kontroll	Töösuhe	Töösuhete planeerimine	Täiendada prototüübis "Välismaalase tööle asumine" all olevat infot, lisades selle viite

Teenuse pealkiri	Prototüübis olev alamleht	Prototüübis oleva akordioni pealkiri	Täiendusteppepaneku selgitus
Elamisõiguse ja elamisloa kehtivuse kontroll	Töösuhe	Töösuhete planeerimine	Täiendada prototüübis "Välismaalase tööle asumine" all olevat infot, lisades selle viite

Töötajatega seotud toimingute teemalehte analüüsid soovitame mitte luua rakendusele „Lisateave“ vahelehte, kuna see suurendab rakenduse kasutamisel ebavajalike klikkide arvu ning olemuselt infoteenusena loodud rakendusel ei ole olulist üldinfot, mida keskelt ettevõtjale kuvada. Samuti ei ole selles rakenduses mõistlik kuvada äritegevust toetavate ja soodustavate avalike teenuste infomoodulit, kuna kogu infomooduli sisu on võimalik paigutada rakenduse infoteenus alateemades loodud lõõtsade sisse.

2.2.6 Teemaleht 5 – Eksport

Eesti.ee ettevõtjale keskkonna ekspordi teemalehte ei ole 2024. aasta I kvartali seisuga veel analüüsitud. Analüüsiga alustatakse tõenäoliselt 2024. aasta II-III kvartalis ning selle raames koostatakse teiste teemalehtede lahendustega sarnase struktuuriga eksporditeemaline rakendus. RIA ja MKMi eesmärk on jõuda ekspordi teemalehega *live*-keskkonda 2025. aasta lõpuks. Lisaks on autentimata kasutajal võimalik Eesti.ee keskkonnas saada ekspordi kohta informatsiooni vasakmenüüs asuvatest infoartiklitest „Maksud ja toll“ ning „Piiriülene ettevõtlus“. Informatsiooni on võimalik leida tolliprotseduuride, kauba deklareerimise, piiriüleste teenuste ja kauba ekspordi kohta.

Selleks, et ekspordirakenduses oleks analoogselt teiste teemalehtedega võimalik tulevikus kuvada ettevõtjale äritegevust toetavate ja soodustavate avalike teenuste kiirviiteid, on Tabel 7 nimetatud teenuste ettepanekud. Teenused saab jagada kategooriatesse, mis kajastavad ekspordistatistika, kvaliteedimärgiseid, standardeid, sertifikaate, ekspordiga seotud registreid, sanktsioone, teenuste kaubandust, põllumajandussaaduste ekspordi ning ekspordiga seotud äriarendust.

Tabel 7. Eesti.ee ettevõtjale keskkonna ekspordirakenduse äritegevust toetavate ja soodustavate avalike teenuste nimekiri.

Kategooria	Teenuse pealkiri	Teenuse kirjeldus
Ekspordistatistika	Väliskaubandus	Siin on teave Eesti väliskaubanduse, näiteks kaubanduse üldmahu, partnerriikide ja kaupade andmete kohta.
Kvaliteedimärgised, standardid ja sertifikaadid	Toote CE-märgis	Siin on info toote CE-märgise kohta. CE-märgisega märgib tootja, et toodet on hinnatud ning see vastab kõigile sellele tootele kehtestatud keskkonna-, tervise- ja ohutusnõuetele.
	Standardid	Siin on kaupade, teenuste ja protsesside tehnilised standardid.
	Päritolusertifikaat	Siin on informatsioon päritolusertifikaadi kohta.
Registrid	Partnerlusvõimalused	Siin on loend ettevõtetest, kes otsivad välispartnereid.
	Euroopa Äriregister (EBR)	Siin on viide Euroopa Äriregistrile, mis sisaldab 17 Euroopa riigi ametlike äriregistrite vahendusel edastatud andmeid.
	EL ettevõtete käibemaksudokumentide VAT numbrid	Siin on võimalik kontrollida Euroopa Liidu liikmesriigis väljastatud käibemaksudokumentide numbreid.
Sanktsioonid ja probleemid	Sanktsioonide kaart	Siin on interaktiivne sanktsioonide kaart ja informatsioon sanktsioonide kohta.
	Siseturuprobleemide lahendamine	Siin on SOLVIT keskkond, milles saavad Euroopa Liidu kodanikud ja ettevõtjad lahendada kohtuväliselt probleeme, mis tekivad, kui teise liikmesriigi ametiasutus ei kohalda Euroopa Liidu siseturu õigusakte õigesti.
Teenuste kaubandus	Teenuste ekspordi juhend	Siin on ülevaade ekspordiprotsessi erinevatest etappidest.
	Teenuste kaubanduse üldleping	Siin on võimalik lugeda neljast ettevõtlusviisist, mis on määratletud Maailma Kaubandusorganisatsiooni teenustekaubanduse üldlepingus.

Kategooria	Teenuse pealkiri	Teenuse kirjeldus
Toidu, loomade ja taimede eksport	Toidu, loomade ja taimede rahvusvaheline kaubavahetus	Siin on üldinfo loomade ja loomsete saaduste, taimede, taimsete saaduste või muu toidu eksportimise kohta ELi välisesse riiki.
	Toidu ja loomade eksportimiseks avatud ELi välised turud	Siin on teave ELiväliste riikide kohta, kuhu on avatud turud põllumajandusloomade ja loomset päritolu toodete eksportimiseks.
Äri arendamine	Ekspordinõuiku tugi	Siin on võimalik taotleda konsultatsiooniteenust erinevatele eksporditurudele sisenemiseks ja äri arendamiseks.
	Eksporditeenused	Siin on EISI eksporditeenused (üritused, meistriklassid, nõustamised ja teenused), mis aitavad siseneda välisturule.
	Tarneklauslid Incoterms	Siin on sisekoolitused Incotermsi teemal.
	Välikaubandustehingu nõustamine	Siin on nimekiri nõustamisteenustest, mis on suunatud väikestele ja keskmise suurusega ekspordi- ja importööridele.
	Ekspordi arendamine	Siin on mitmekülgne valik eksporditeenustest. Äbi on suunatud nii ekspordile mõtlevale kui ka välisturgudel tegutsenud ettevõtjale.
	Visiidid ettevõtjatele	Siin on ettevõtjatele informatsioon kõrgetasemeliste rahvusvaheliste visiitide kohta ekspordi ja partnerlussuhete arendamiseks.
	Access2Markets - Euroopa Komisjoni üldinfo ekspordi ja impordi kohta	Siin on Access2Markets keskkond, kust saab kolmandate riikidega kauplemise korral vajalikku teavet, näiteks tariifide, maksude, menetluste, formaalsuste ja nõuete, päritolureeglite ja palju muu kohta.
	Sihtturu otsing	Siin on info sihtturgude, turismitrendide ja konkreetse riigi majandusnäitajate kohta.
	Eesti ekspordimahud, tegevused ja sektorid	Siin on tradewithestonia.com keskkond, mis pakub mitmekülgset teavet Eesti ekspordimahu, tegevusalade ja edulugude kohta.
	Ekspordi info	Siin on teave Euroopa Liidu territooriumilt kauba eksportimise protseduuri kohta.

2.2.7 Teemaleht 6 – Ettevõtte asutamine

Eesti.ee ettevõtjale keskkonnas on plaanis analüüsida ettevõtte alustamise rakenduse loomist ja selle funktsionaalsusi. Digivärava projektis on planeeritud edasi liikuda kolme teenusega:

- domeeninimede registreerimine ja seose leidmine juriidilise isikuga (sh otsingu võimaldamine domeeninime järgi);
- lisadokumentide allkirjastamise funktsionaalsuse loomine, mis võimaldaks kõikidel ettevõttega seotud asjaomastel isikutel Eesti.ee ettevõtjale portaalis allkirjastada ühiselt ettevõtte jaoks vajalikke dokumente;
- vabatahtlik likvideerimise protsess.

RIK alustab 2024. aastal teenuste loomiseks vajalike ärianalüüsidega, mis on planeeritud valmima esimese poolaasta lõpus. Eesti.ee ettevõtjale keskkonna ettevõtte tegevuse alustamise rakenduse ärianalüüs, mis peab näitama, kuidas teemaleht tulevikus välja nägema hakkab, saab esialgse plaani kohaselt samuti alguse 2025. aasta alguses.

Lisaks leiab autentimata kasutaja Eesti.ee keskkonnast infoartiklid ettevõtte loomise kohta. Näiteks võib leida informatsiooni erinevate ettevõtlusvormide asutamise, põhitegevusala valimise, ettevõtte registreerimise, äriplaani koostamise jpm kohta.

Selleks, et ettevõtte alustamise rakenduses oleks analoogselt teiste teemalehtedega võimalik tulevikus kuvada ettevõtjale äritegevust toetavate ja soodustavate avalike teenuste kiirviiteid, on Tabel 8 välja toodud teenuste nimekiri. Teenused võib paigutada alateemadesse, mis käsitlevad ettevõtte asutamist ja arendamist, ettevõtjate koondumist, ettevõtlusvormide ning ettevõtte lõpetamise infot.

Tabel 8. Eesti.ee ettevõtjale keskkonna ettevõtte tegevuse alustamise rakenduse äritegevust toetavate ja soodustavate avalike teenuste nimekiri.

Kategooria	Teenuse pealkiri	Teenuse kirjeldus
Ettevõtte asutamine	Nimepäring	Siin on nimepäringu otsing, mis võimaldab otsida samasuguseid ja sarnaseid (äri)nimesid ja kaubamärke.
	Infoleht alustavale ettevõtjale	Siin on vajalik info majandusarvestuse pidamise, deklaratsioonide esitamise ning maksude tasumise ja käibemaksukohusluse kohta, nõuanded äripartneri tausta kontrollimiseks, uue või kasutatud sõiduki ostmiseks ning sõidukitega seotud maksukohustuste täitmiseks, ettevõtlustoetuste taotlemiseks ja palju muud.
	Ettevõtlusega alustamine	Siin on viited ärinõustamisele, kasulikele linkidele ja õigusaktidele, mis on seotud ettevõtte asutamisega.
	Loomapidamise alustamine	Siin on infot loomapidamisega alustamise kohta.
	Alustava ettevõtja baaskoolitus	Siin on alustava ettevõtja baaskoolitus, mis on mõeldud inimestele, kes soovivad enda äri luua.
	Alustava ettevõtja nõustamine	Siin on info arenduskeskuse nõustamisteenustest alustavale ettevõtjale, kus selgitatakse ettevõtluse vorme, äriidee analüüsi, äriplaanide koostamist, makse ja aruandlust, turunduse korraldamist ja palju muud.
	Äriplaani koostamise juhend	Siin on juhend ja ülevaade äriplaani koostamisest ja vajaminevatest sammudest.
	Ettevõtjate koondumine	Siin on info konkurentsiameti kontrollitavate ettevõtjate koondumiste kohta kõikides majandusvaldkondades. Konkurentsiamet kontrollib

Kategooria	Teenuse pealkiri	Teenuse kirjeldus
Ettevõtjate koondumine		ettevõtjate koondumisi, mille osaliste eelnenud majandusaasta käibed ületavad Eestis kokku 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.
	Rahvusvahelised koondumised	Siin on info erinevate ettevõtete tegevuste kombineerimise kohta. Erinevate ettevõtete tegevuste kombineerimine võib võimaldada ettevõtetel näiteks tõhusamalt välja töötada uusi tooteid või vähendada tootmis- või turustuskulusid. Mõned ühinemised võivad aga turul konkurentsi vähendada. Kavandatavate ühinemiste läbivaatamise eesmärk on vältida kahjulikku mõju konkrentsile.
Ettevõtte arendamine	Arendustöö eksperdid	Siin on info arenduskoostöö ekspertide kohta, kes aitavad ettevõtetel leida ning ühendust võtta parimate ekspertide, katsetus- ja sertifitseerimisasutuste, teadlastega, teadus- ja arendusasutustega üle maailma, keda on ettevõtetel vaja oma toote või teenuse arendamiseks või turule toomiseks.
	Intellektuaalomand	Siin on infot, kuidas oma intellektuaalomandit hallata ja kaitsta. Intellektuaalomandiõigused, patendid, kaubamärgid, autoriõigus, ärisaladused, tööstusdisainilahenduste kaitse, domeenid, andmebaaside kaitse, geograafilised tähised.
	Finantsprognooside täitmise juhend	Siin on juhend ja exceli vormi näidis finantsprognooside täimise kohta.
Ettevõtte tegevuse lõpetamine	Ettevõtluse lõpetamine	Siin on info, milliseid toiminguid tuleb teha enne äriühingu likvideerimist ja registrist kustutamist.
	Osaühingu vabatahtlik lõpetamine	Siin on üldinfo osaühingu vabatahtliku lõpetamisega seoses.
Ettevõtlusvormid	Osaühingu asutamine	Siin on info, mis dokumente on vaja enne ettevõtte alustamist ning loetelu seotud teenustest.
	Ettevõtlusvormide võrdlus	Siin on valikuvõimalused, millega enne konkreetse ettevõtlusvormi kasuks otsustamist tutvuda.
	FIE-na tegevuse alustamine	Siin on info füüsilisest isikust ettevõtjana (FIE) registreerimise ning maksukohustuste kohta.
	Organisatsiooni asutamine (MTÜ, SA, Selts)	Siin on koondanud juhendmaterjalid, kuidas asutada Mittetulundusühingut, Sihtasutust või Seltsi ning informatsiooni, et millele tuleb enne asutamist mõelda ning konkreetsed juhised organisatsiooni asutamiseks.

3. Kasutajauuring

Kasutajauuringusse kaasati erineva suuruse ja valdkonnaga ettevõtteid, keskendudes peamiselt mikro- ja väikeettevõtetele. Kasutajauuringus osalenud ettevõtjate tegevusvaldkonnad:

- tervisehoiuteenus,
- taastuvenergeetika,
- ehitus,
- hulgi- ja jaekaubandus,
- tootmine,
- sport ja liikumine,
- inseneeria,
- tarkvaraarendus.

Kokku osales kasutajauuringus 12 ettevõtjat, kes tegutsevad üle Eesti (Harjumaa, Viljandimaa, Raplamaa). Seitse ettevõtet olid mikroettevõtted, kus töötab tänase seisuga 1-2 töötajat. Kolmes uuringus osalenud ettevõttes töötab 3-10 töötajat ning kahes ettevõttes töötab rohkem kui 10 töötajat.

Ettevõtjatega tehti poolstruktureeritud intervjuud, kus muuhulgas käsitleti ettevõtja seniste tegemiste ja kogemuste põhjal:

- kas ja kuidas leiavad ettevõtjad praegu infot avaliku sektori äritegevust toetavate ja soodustavate teenuste kohta;
- milliste teemavaldkondade kohta otsivad ettevõtjad infot sageli (nt eksport, tegevusload, finantseerimine jm) ning
- millist laadi teenuseid või infot ettevõtjad valdavalt otsivad (nt koolitused, messid, statistika jm).

Seejärel näidati ettevõtjatele kolme esmase disainiga alternatiivset Eesti.ee ettevõtjale keskkonnas toetavate teenuste ja info jagamise visuaali (loe täpsemalt ptk 3.2) ning küsiti ettevõtjate arvamusi, hinnanguid ja põhjendusi:

- millised on ettevõtjate eelistused toetavate teenuste ja info kohta soovitude saamisel;
- missugusel viisil ja kuidas ettevõtjad eelistavad, et neile kuvataks teemalehega seotud toetavate teenuste ja info soovitusi ;
- missugune on ettevõtjate jaoks kõige arusaadavam info ja teenuste esitamise järjekord ja viis;
- missuguseid võimalusi võiks loodav tulevikulahendus endas ettevõtja nägemusel veel sisaldada ning
- missugused funktsionaalsused või olemasolevate visuaalselt presenteeritud funktsionaalsuste täiendused on ettevõtja arvates olulised või vajalikud tulevikulahenduse kasutajasõbralikuks toimimiseks.

Järgnevates alapeatükkides tuuakse välja ettevõtjate ootused erinevate teemalehtedele (ptk 3.1), ettevõtjatele esitletud alternatiivsed visuaalsed lahendused (ptk 3.2), ettevõtjatega peetud intervjuude tulemite põhjal koondatud visuaalsete lahenduste võrdlus (ptk 3.3) ja kogu kasutajauuringu tulemuste kokkuvõte (ptk 3.4).

3.1 Ettevõtjate ootused äritegevust toetavatele avalikele teenustele

Ühe olulise teemana käsitleti kasutajauuringus ettevõtjate kogemusi erinevates ettevõtte tegevust puudutavates alamvaldkondades toetavate teenuste ja lisateabe otsimisel ja kasutamisel. Mitu ettevõtet tõi välja, et sageli otsitakse infot teiste ettevõtete (peamiselt partnerettevõtete ja konkurentide) majandusnäitajate kohta. Ettevõtjate jaoks on sageli oluline teiste ettevõtete maksekäitumine, võlgnevused ja majandusliku seisuga muutus

ajas, kuna selle info alusel otsustatakse näiteks partnerlussuhete sõlmimine. Temeatilise **ettepanekuna** toodi välja, et riik võiks äritegevust toetava teenusena pakkuda keskselt tuge ettevõtete maksekäitumise ajalise muutuse leidmisel, et oleks võimalik adekvaatselt otsustada, kas ettevõttega on mõistlik koostööd teha. Üksnes tänase hetkeseisuga võlgnevuste info abil selliseid otsuseid langetada ei ole optimaalne. Selline lahendus aitaks kaasa ka maksekäitumise parendamisele laiemalt, kuna ettevõtete jaoks oleks siis oluline hoida oma majanduslik seis jooksvalt korras.

Samuti sooviti **eksportimise** toetamiseks keskselt kättesaadava info jagamist (sh kiirviiteid) teiste riikide andmebaasidele, kust hankida detailset infot riigis tegutseva ettevõtte võlgnevuste, majandusliku olukorra ja käibemaksu kohta. See aitab edendada Eestis tegutsevate ettevõtete julgust sõlmida tehinguid teistes riikides tegutsevate ettevõtetega. Samuti tunti puudust teistes riikides teostatavate tehingutega kaasnevate maksude ning töötajate ja teenuste ekspordiga seotud maksukohustuste infost. Eksportimise kõrval on Eesti ettevõtjatele olulised impordi kohta kehtivad nõuded ja kohustused. Muuhulgas toodi välja, et riik võiks keskselt pakkuda infoteenust, kust saab teavet selle kohta, millistele sertifikaatidele, standarditele ja nõuetele peavad imporditavad tooted vastama.

Maksude tasumise **kohustustega** seoses mainis suur hulk ettevõtteid, et enda ettevõtet toetavat raamatupidamist ja maksundust puudutavat tuge riigilt ei oodata, kuna selleks kasutavad väikeettevõtted tavaliselt sisse ostetud täisteenust, mille hulka kuulub ka personalihaldus. Siiski kasutab osa ettevõtjaid näiteks erasektori organisatsioonide pakutavaid internetis vabalt kättesaadavaid palgakalkulaatorit, dividendikalkulaatorit ja muid kalkulaatoreid. Enamasti kasutatakse selleks Kalkulaator.ee veebiplatvormi, mis on ennekõike finantsarvutuste, maksualaste juhiste ja muude rahaliste nõuannete saamiseks, kuid ka paljude teiste eluks vajalike arvutuste ja teistenduste lihtsamaks teostamiseks loodud keskkond, mis kuulub Delfi Meedia AS-ile. Ka EMTA viitab oma koduleheküljel „kiirelt kätte“ linkide all just erasektori loodud Kalkulaator.ee platvormil kättesaadavatele abistavatele tasuta teenustele. Lisaks on ettevõtjad otsinud näiteks autokompensatsiooni maksmise võimaluste ja majandusaasta aruande koostamisel sisuliste küsimuste tekkimisel spetsiifilist infot. Kohustused, mille kohta ettevõtjad veel toetavaid teenuseid on otsinud, on seotud nii uue kohustusega registreerida kõikidel objektidel töötavad isikud kui ka pakendiaruandluse ja muude statistiliste aruandluskohustustega.

Ettevõtte **töötajatega** seoses ei oota väikeettevõtjad üldiselt toetavat abi, kuna uusi töötajaid palgatakse harva ning jooksva personalihaldusega (peamiselt teemad, mis puudutavad palga maksmist) tegelevad raamatupidamisteenuse ettevõtted. Töötajate värbamisega tegelevad küll ettevõtted ise, kuid mitmel juhul mainisid intervjueritavad, et täna ei ole häid töölepingu blankette riigi portaalidest saada: blanketid on kas näidised või liiga üldised ning ei ole seetõttu intervjueritutele seni sobinud. Siiski öeldi mitmel juhul, et standardseid lepingublankette võiks keskselt ühest kohast ettevõtjatele toetava teenusena pakkuda. Sealhulgas oli juttu nii standardsetest töövõtublankettidest kui ka rendi-, üüri- ja laenulepingutest ja tööohutuse enesekontrolliplaani standarddokumentidest, mida ettevõtja saaks vajaduspõhiselt täita ja täiendada. Näiteks kuulub paljude ettevõtete tegevuse hulka muuseas ka seadmete või tööjõu rent. Lisaks toodi välja, et toetavat infot on vaja seoses töötajate lähetamisega seotud kohustuste ja maksudega ning oodatakse töötajatega seotud rakenduse juures viidet juhendile, kuidas täita uut kohustust seoses ehitusobjektil töötajate registreerimisega. Veel nimetati keskse toetava infona tervise- ja spordihüvitise, töötervishoiu, tööohutuse ja töökoha ergonoomika nõuetega seotud juhendmaterjale ning töötajatele nõuetekohaselt pakutavate maksusoodustustega toimingute juhendeid.

Kuigi enamik intervjueritud ettevõtjaid ei ole väidetavalt ettevõtte äritegevuse toetamiseks **statistikat** vajanud ega otsinud, siis kitsalt ettevõtte valdkonna palgastatistika ja veel täpsemalt konkurenttettevõtete töötajate keskmiste palgade infot siiski otsitakse. Konkurentide palgataseme info alusel teevad ettevõtjad vahel otsuseid, kas ettevõtte töötajate palgatasemed vajaksid muutmist. Ettepanekuna toodi välja, et Eesti.ee-s autentitud kasutaja võiks töötajate rakenduses statistika alt saada liikuda statistikaameti keskmiste palgade andmete juurde nii, et autentitud ettevõtte EMTAK-koodi põhised kuvatakse statistikaameti palgade andmeid. Ettevõtjad ei soovi

hakata palgastatistika liikudes otsima oma ettevõtte valdkonda, mille andmed neid ennekõike huvitavad, kuna Eesti.ee-sse logituna on see portaalile juba teada.

Finantseeringute kohta on ettevõtjad mitmel juhul rõhutanud, et toetavat infot on saadud erialaorganisatsioonidelt ja toetust pakkuvatelt organisatsioonidelt otse. Murekohana toodi mitmel juhul välja, et toetuse saamiseks on vaja leida pädev isik, kes projekti ja taotluse koostaks. Samuti oleks ettevõtjate jaoks oluline, et ajas korduvate toetusvoorude avanemise info saadetakse ettevõtetele proaktiivselt. Täna käivad ettevõtjad ise otsimas, kas korduvad toetusmeetmed on taas avanenud, et saaks uuesti toetust taotleda (näiteks välismaa messidel osalemiseks). Veel toodi näitena välja, et mõned ettevõtted otsivad sageli oma ettevõtte vähese tähtsusega abi (VTA) jääki, et näiteks selle eest osaleda tasulistel koolitustel. Seda funktsionaalsust sisaldab täna toimiv Eesti.ee ettevõtjale keskkonna ettevõtte rahastamise rakendus autenditud ettevõtte esindaja vaates. Siiski, paljude ettevõtete puhul tuleb ettevõtte VTA jääki otsida ettevõtte töötajal ka edaspidi kõigile vabalt ligipääsetavast avalikust riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrist (RAR)⁷, kuna ka väikeste ettevõtete puhul ei ole kõigil töötajatel ettevõtte esindusõigust Eesti.ee ettevõtjale keskkonnas. Sarnane muster joonistus ettevõtjatega suheldes ka valdkondlike **koolituste** teemal. Koolitustest saadakse peamiselt teada erialaliitude kaudu või suhtlevad väga spetsiifilistes valdkondades tegutsevad ettevõtted otse ülikoolidega, kes valdkonna arendusse panustavad.

Kasutajauuringus osalenud ettevõtjad ei ole enamasti **tegevuslubade ja majandustegevusteade** kohta olulist infot vajanud. Ettevõtjatel on olemas teadmine, kus tuleb majandustegevusteade teha (kui näiteks ehitustegevusega seotud vastutavad ja pädevad isikud teatud tegevustes muutuvad) ning palju ootusi selles kontekstis riigile ei esitatud. Näitena tõi hambaraviteenuse ettevõtja, et sageli on vaja tervishoiuteenuse osutamise tegevusloa numbrit otsida ning Google otsingu kõrval alternatiivset kohta info hankimiseks ettevõtja ei osanud välja tuua. Selle mure lahendab Eesti.ee ettevõtja digivärava projekti raames loodav tegevuslubade rakendus, kui kõikide ettevõtete tegevuslubade põhiandmed Eesti.ee-sse jõuavad.

Eraldi tõi mitu ettevõtet välja **ootuse**, et riik toetaks ettevõtjate nõuetekohast äritegevust õigusruumis parema orienteerumisega. Ettevõtjate nägemusel võiks riik pakkuda proaktiivse äritegevust toetava teenusena, mille raames antakse ettevõtjale nõ nügivald infot ettevõtte tegevust potentsiaalselt mõjutavate õigusaktimuudatuste, uute juhendmaterjalide loomise ja koolituste korraldamisega seoses. See ei peaks piirduma üksnes EMTAK-koodidel põhinevate valdkondadega, vaid riik võiks saata infot ettevõtte endi valitud oluliste teemade kohta (just spetsiifilisemad huvipakkuvad teemad). Mitu ettevõtjat mainis, et täna toimib see osaliselt erialaliitude kaudu, kuid see ei kata siiski terviklikku vajadust, kuna ettevõtete tegevused on sageli spetsialiseerunud nüanssidele, millega seoses info ise ettevõtjani ei jõua. Samuti ei taha ettevõtjad käia ise toetavaid teenuseid otsimas, kuna pole teada, millal ja mida üldse tasuks otsida. Ettepanekuna toodi välja, et riik võiks pakkuda toetava teenusena juturobotit, kellelt küsida sisulisi küsimusi, mille peale juturobot selgitaks (sh tõlgendaks) Eesti ja Euroopa Liidu õigusaktide toel tavakeeles küsitut, näiteks millised on kohustused, nõuded, piirangud, õigused jne. Õigusaktidest info otsimist peeti täna küllaltki keeruliseks, kuid ettevõtjad ootavad, et juturobotilt saaks kiiresti ja selgelt vastused seoses õiguste ja kohustustega. Nii oleks ettevõtjatel lihtsam äritegevust nõuetekohaselt teostada.

Veel tõi ettevõtjad mitmel juhul välja, et sageli otsitakse ettevõtte tegevuse ja ettevõtluse arendamisega seoses riigihankeid ja nendega seotud infot. Lisaks sellele tõi üks intervjuueeritav välja, et ettevõtte alustamise kõrval oleks oluline jagada infot ka ettevõtte lõpetamise kohta. Üldise teemaatikana tõi kõik intervjuueeritud ettevõtjad üheselt välja, et toetavaid teenuseid oodatakse standardlepingute „täida-lüngad“ blankettide kõrval ennekõike kirjalike juhendmaterjalidena. Lisati, et nendest on võimalik infot märksõnadega otsida ja neid saab keelemudelipõhistesse AI-tööriistadesse sisendina anda, mis aitab ettevõtjal kiiresti küsimustele sisulisi kokkuvõtvaid juhendmaterjali tõlgendavaid vastuseid saada. Keerukamate riigi infosüsteemide kasutamiseks on

---

7

https://rar.fin.ee/rar/DMAremnantPage.action?regCode=&name=&op=Kontrolli+%C3%A4%C3%A4ki&antibot_key=7sGg3EvZfMwcaN_T3r2vjjczukTKLWUaUV6JuMTvf6k

tekstiliste juhendmaterjalide kõrval oodatud ka kasutajaliideste videojuhendid, mis peavad aga olema väga lühikesed, et neid vaadataks.

Toetavate teenuste ja lisateabe puhul tõid kõik kasutajauuringus osalenud ettevõtjad välja, et esmajoonel **otsitakse infot** Google'ist ning ettevõtjate jaoks on oluline, et kõik materjalid ja muud toetavad teenused oleksid hästi leitavad Google'i otsinguga. Sel viisil on nad tänastele ettevõtjatele – ettevõtte tegevusvaldkonnast ja ettevõtte vanusest sõltumata – kõige kiiremini ja mugavamalt kasutatavad. Lisaks rõhutasid mitmed intervjuueeritud ettevõtjad, et Eesti.ee keskne otsing peaks töötama kindlasti nii rakenduse lehe vahelehtede (*tab'i*) kui ka akordionite sisu piires. Otsingu järel peaks portaal avama õige rakenduse vahelehe või õige akordioni, mitte lihtsalt viima vastava rakenduse maandumislehele. Samuti rõhutati, et Eesti.ee keskne otsing ei tohiks olla käänetele, pööretele ja muule keelespetsiifikale tundlik. Ettevõtjad soovisid ka, et Eesti.ee lehelt oleks võimalik soovitatav informatsioon üles leida veebilehitseja otsinguga (*ctrl+f*) ning see võiks leida informatsiooni ka peidetud akordioni seest. Lisaks kasutab aina rohkem ettevõtjaid kiire info hankimiseks (rahvusvahelisi) juturoboteid, kelle käest püütakse ka riigi toetavaid teenuseid saada.

Samas lisati, et kui ettevõtte tegeleb riigis väga vähe esindatud valdkonnaga, siis kõige viljakam on suhelda otse vastava temaatikaga tegeleva ametnikuga, et saada vajalikku informatsiooni. Rõhutati seejuures häid kogemusi. Ametnikud on pädevad ja annavad asjalikku infot ning aitavad alati hea meelega.

3.2 Alternatiivsete visuaalsete lahenduste võrdlus

Edaspidi on kirjeldatud kolme erinevat visuaalset alternatiivi, mille põhjal toimusid kasutajauuringu intervjuud. Alternatiivseid lahendusi tutvustati ettevõtjatele ning küsiti nende arvamust ja eelistusi, lähtudes kasutajamugavusest ning üldisest lahenduse arusaamast.

Kasutajauuringu tarbeks loodud visuaalsed alternatiivid olid järgmised:

- **Alternatiiv 1 - Akordionina avatav ja suletav kategoriseeritud informatsioon tekstivormingus**

Kasutajal on võimalik Eesti.ee ettevõtjale portaalis iga teemalehe juures oleval „Lisateave“ lehel näha vastava teemalehega seotud äritegevust toetavat ja soodustavat avalike teenuste lisateavet, mis on kategoriseeritud valdkondade kaupa. See tähendab, et sarnased materjalid on koondatud kokku ning neid kuvatakse ühes akordionis. Näiteks võivad kategooriateks olla iseteeninduste kasutamise juhendid, taotluste blanketid, koolitusmaterjalid või statistika ja aruandlusega seotud materjalid. Akordioni sisu on kujundatud tekstivormingus, kus temaatilised viited on jagatud alateemadeks ja vormindatud ülevalt alla järjekorras: pealkiri, lühitutvustus ja viite link koos lehelt lahkumist tavapäraselt iseloomustava sümboliga.

^ Statistika ja aruanded

Statistika ja aruanded on igapäevane ja oluline teema töötajatega seotud toimingute mõistmisel. See hõlmab andmete kogumist, analüüsimist ja esitamist, et aidata organisatsioonil hinnata töötajate tootlikust, nende tõhusust ja mõista töötajate panust organisatsiooni üldistesse eesmärkidesse. Samuti hõlmab see ka statistilist analüüsi erinevatest aspektidest (nt palk, tööjõukulu, tööturg või tööelu kvaliteet).

Palk ja tööjõukulu
 Palgastatistikat kasutatakse töövõljaluse mõõtmiseks, riiklike majandusotsuste langetamiseks, trendide jälgimiseks ja tööturu muutuste hindamiseks.
[Vaatan lähemalt](#)

Tööturg
 Tööturu statistikast saab ülevaate näiteks tööhõivest, palgatöötajatest ja nende ametialadest, töötamise koormustest, töötutest jpm kohta.
[Vaatan lähemalt](#)

Tööelu kvaliteet
 Tööelu kvaliteedi statistika näitab, kuidas Eesti tööelu ja selle kvaliteet on aja jooksul muutunud ning kus on vaja riigi tuge. Ülevaate saab, milliste lepingute alusel töötatakse, milline on tööajakorraldus ning tööandjate pakutavad õppimis- ja arenguvõimalused, kuidas tagatakse töötajate võrdne kohtlemine ja tööohutus ning kuidas kõik see on kooskõlas inimeste ootustega.
[Vaatan lähemalt](#)

▼ Juhendid

▼ Taotluste blanketid ja vormid

▼ Koolitusmaterjalid

▼ Konsultatsiooni teenused

▼ Korduma kippuvad küsimused

▼ Iseteenindus keskkondade kasutamise juhendid

Joonis 9. Alternatiiv 1: akordionina avatav ja suletav kategoriseeritud informatsioon, kus akordioni sisu on kujundatud tekstivormingus.

- **Alternatiiv 2 - Akordionina avatav ja suletav kategoriseeritud informatsioon tabelvormingus**

Analoogselt alternatiivile number 1 on alternatiivi number 2 puhul kasutajal võimalik Eesti.ee ettevõtjale portaalis iga teemalehe juures oleval „Lisateave“ lehel näha vastava teemalehega seotud äritegevust toetavat ja soodustavat avalike teenuste lisateavet, mis on kategoriseeritud valdkondade kaupa. See tähendab, et sarnased materjalid on koondatud kokku ning neid kuvatakse ühes akordionis. Näiteks võivad kategooriateks olla iseteeninduste kasutamise juhendid, taotluste blanketid, koolitusmaterjalid või statistika ja aruandlusega seotud materjalid. Erinevalt alternatiivist number 1 on teise alternatiivi puhul kujundatud akordioni sisu tabelvormingus, kus temaatilised viited on jagatud tabeli ridadel paiknevateks alateemadeks ja vormindatud veergudes: alateema pealkiri, lühitutvustus ja viite link. Samuti on alternatiivi 2 puhul teadlikult kasutatud erinevat viisi viite esitlemiseks („ava uues aknas“ ja „vaata lähemalt“), et selgitada välja, kumb on kasutajale arusaadavam viis viitele osundamiseks. Lisaks on alternatiivile number 2 lisatud akordioni sees lehekülgedeks jagamise funktsionaalsus, et uurida kasutajate seisukohti sellisel viisil sisu tükeldamisel.

Statistika ja aruanded

Statistika ja aruanded on igapäevane ja oluline teema töötajatega seotud toimingute mõistmisel. See hõlmab andmete kogumist, analüüsimist ja esitamist, et aidata organisatsioonil hinnata töötajate tootlikkust, nende tõhusust ja mõista töötajate panust organisatsiooni üldistesse eesmärkidesse. Samuti hõlmab see ka statistilist analüüsi erinevatest aspektidest (nt palk, tööjõukulu, tööturg või tööelu kvaliteet).

Teema	Selgitus	Viide
Palk ja tööjõukulu	Palgastatistikat kasutatakse tööviljakuse mõõtmiseks, riiklike majandusotsuste langetamiseks, trendide jälgimiseks ja tööturu muutuste hindamiseks.	Ava uues aknas
Tööturg	Tööturu statistikast saab ülevaate näiteks tööhõivest, palgatöötajatest ja nende ametialadest, töötamise koormustest, töötutest jpm kohta.	Ava uues aknas
Tööelu kvaliteet	Tööelu kvaliteedi statistika näitab, kuidas Eesti tööelu ja selle kvaliteet on aja jooksul muutunud. Ülevaate saab, milliste lepingute alusel töötatakse, milline on tööajakorraldus ja palju muud.	Ava uues aknas

12 tulemust   ← 1 2 →   Näita korraga 3

- ▼ Taotluste blanketid ja vormid
- ▼ Koolitusmaterjalid
- ▼ Konsultatsiooni teenused
- ▼ Korduma kippuvad küsimused
- ▼ Iseteenindus keskkondade kasutamise juhendid

Joonis 10. Alternatiiv 2: akordionina avatav ja suletav kategoriseeritud informatsioon, kus akordioni sisu on kujundatud tabelvormingus.

- **Alternatiiv 3 - Visuaalsed lihtlingid, mis viitavad vastava lisateabeni**

Kasutajal on võimalik Eesti.ee ettevõtjale portaalis iga teemalehe juures oleval „Lisateave“ lehel näha vastava teemalehega seotud äritegevust toetavat ja soodustavat avalike teenuste lisateavet, mis on kuvatud disainitud kastikestena ja tehniliselt lahendatud lihtlinkidena. Kastikesele vajutades suunatakse kasutaja lingiga vastava asutuse koduleheküljel oleva lisateabeni.

Töötajatega seotud toimingute abimaterjalid

Mitmed asutused pakuvad ettevõtetele töötajate ja personalihalduse toimingute teostamiseks abistavaid materjale, millest valitud on leitavad järgnevast viitekogust. Viited suunavad vastava asutuse või organisatsiooni leheküljele, kust materjalid on leitavad.

Palgakalkulaator	Palga ja tööjõukulude statistika	Tööturu statistika	Isikuandmete töötlemine töösuhtes
Tööelu kvaliteedi statistika	Riigipühad ja lühendatud tööpäevad	Lähetatud töötaja ja renditöö	Kingitused ja annetused
Töötajate juhendamine ja väljaõpe	Töötamise lepingute võrdlus ja töölepingu näidis	Maksuvaba tulu arvestamine	Töövõtulepingu blankett füüsilise isikuga (FIE)

[Kuva rohkem](#)

Joonis 11. Alternatiiv 3: visuaalsed lihtlingid.

3.3 Ettevõtjate hinnangud toetavate teenuste disainlahenduse alternatiividele

Tabelis 9 on välja toodud alternatiivide positiivsed ja negatiivsed omadused, mida intervjueritud ettevõtjad välja tõid.

Tabel 9. Alternatiivsete visuaalsete lahenduste võrdlus

	Alternatiiv 1 ja 2 – Akordion	Alternatiiv 3 - Kastikesed
Plussid	<ul style="list-style-type: none"> • Organiseeritud ja struktureeritud formaat, milles on kerge navigeerida. • Toimib kiirsing (ctrl+f), kasutajal kulub vähem aega otsitava informatsiooni leidmiseks. • Detailid on esmase taustamüra eest peidetud, kuniks kasutaja need avab. • Loogiline hierarhia lihtsustab lisateabe leidmist. • Võimaldab sorteerida suure hulga lisateavet ilma, et see tunduks üleküllastunud. • Võimaldab saada parema esmase ülevaate kogu teemalehel kuvatavast informatsioonist. • Tänu struktureeritud ülesehitusele on haldamine ja sisu uuendamine lihtsustatud. • Kasutajate hinnangul selge visuaaliga ja arusaadav, mis lingi taga sisuliselt peitub (lühiinfo on loetav). • Kasutajatele harjumuspärane struktureeritud disain, mida kasutatakse laialdaselt. • Sobib paremini mobiilivaate jaoks (alternatiiv 1). • Kasutaja hindab infotihedust. • AI-l on võimalik sellisel kujul jagatud infot kasutada. • Akordioni alternatiivid 1 ja 2 olid kasutajate hinnangul selgelt ja sisuliselt arusaadavalt lahendatud info jagamise visuaalid. • Akordion tekstilise info jagamise vorminguga (alternatiiv 1) hinnati kõige meeldivamaks. 	<ul style="list-style-type: none"> • Minimalistlik disain, visuaalselt atraktiivne. • Võimaldab ühe hiirevajutusega pääseda ligi soovitud lisateabele. • Haldajale on uue lisateabe lisamine/kustutamine lihtne (ei pea selgitusteksti lisama). • Igapäevasele kasutajale mugav, sest on olemas teadmine, mis on kastikese (lingi) taga (juhul, kui kastide paigutus ja järjestus ei muutu ajas); ei vaja akordioni avamist (üks klikk vähem).
Miinused	<ul style="list-style-type: none"> • Võib tekitada segadust, kui lisateave ei ole korrektselt kategoriseeritud või kui sama sisu võib sobida mitmesse kategooriasse. • Kategooriate tihe muutumine võib segadust tekitada. • Kui kasutaja ei tea, mida ta otsib, võib see lahendus segadust tekitada. • Kui teemalehel on palju akordionmenüüsid, võib see rakenduse üle koormata, mis mõjutab kasutajakogemust negatiivselt. • Tabelvormingu disain sobib pigem töölauavaatele kui mobiilivaatele optimeerituna. • Väga palju akordioniosasid (teemasid) koos suure hulga avatud akordioni alateemadega võib 	<ul style="list-style-type: none"> • Keeruline leida vajaminevat informatsiooni, kui kastikese on liiga palju ning nad pole kategoriseeritud. • Organiseerimata ja ülekoormatud lahendus. • Vähene selgitav tekst ei pruugi kasutaja jaoks anda teavet, mis informatsioon seal veebilehel täpselt kättesaadav on. "Pindalaühiku kohta vähem infot." • „Tutvustav info on kliki kaugusel, mitte Eesti.ee lehel olemas, nagu alternatiividel 1 ja 2.“ • Suure hulga lisateabete puhul võtab palju ekraaniruumi. • Suur hulk lisateavet võib aeglustada teemalehe laadimist. • Kiirsingut (ctrl+f) ei saa teha: puudub sisu selgitav info, mida otsida saaks.

	Alternatiiv 1 ja 2 – Akordion	Alternatiiv 3 - Kastikesed
	kasutajalt nõuda palju kerimist ja tabelvormingu paigutus ei pruugi olla mobiilivaates kasutamisel kuigi mugav (alternatiiv 2).	<ul style="list-style-type: none"> • Väga palju kiirlingi kastikesi võib kasutajalt nõuda palju kerimist (ennekõike mobiilivaates). • Korduvad logod ajavad kasutaja pigem segadusse ega aita selgusele kaasa. • „Riigilehekülge ei peagi tegema nagu sotsiaalmeediaplatformi.“ • AI (juturobot jms) kasutaja jaoks vajalikku infot ei leia.

Kesksed vajadused ja ettevõtjate jaoks olulised aspektid, mida kasutajauuringus osalenud ettevõtjad alternatiivseid lahenduse disaini hinnates rõhutasid:

- Oluline on Eesti.ee-ülese otsingu toimimine terves rakenduses, sh otsingutulemus peab avama õige rakenduse, õige vahelehe ja õige akordioni.
- Kogu Eesti.ee sisu peaks olema Google'i otsinguga hästi leitav.
- Oluline on kiirotsingu klahvikombinatsiooni (ctrl+f) toimimine üle terve avatud lehekülje, sealhulgas akordioni sees oleva teksti osas.
- Mitte kasutada lühendeid, inimesed ei tunne nende tähendust.
- Kõiki akordioneid peab saama avada ja sulgeda ühe vajutusega.
- Akordioni päises võiks olla näiteks märksõnad, mis sisulist infot valdkonna alt võib leida (üksi paarisõnalisest pealkirjast on vähe).
- Toetavaid teenuseid soovitakse näha ja kasutada valdkondadeks jagatuna.
- Valdkondade või kastikeste järjekord võiks sõltuda kasutatavuse sagedusest (mida sagedamini Eesti.eest vastavale alateemale välja liigutakse, seda kõrgemal oleks vastav temaatika nii akordioni sees alateemade kui ka akordionivahelises järjestuses) või peaks autentitud ettevõtja saama ise enda huvist lähtuvalt akordioniteemade või kastikeste järjekorda kujundada.
- Mõne kasutaja jaoks on tekst „vaata lähemalt“ ebavajalik dubleerimine, kuna teatakse 1. alternatiivi puhul „vaata lähemalt“ lingi juures kasutatud logo tähendust. Samas oli kasutajaid, kes rõhutasid 2. alternatiivi puhul kasutatud „ava uues aknas“ lingi väga head selgust. Samuti lisati mitmel juhul, et link võiks olla akordioni sees paremini presenteeritud, mitte kuvatud eraldi tulbas või real.
- Kindlasti ei soovita akordioni sees olevate alateemade jagamist omakorda alamlehekülgedeks, mille vahel liikuda. Leht on juba jagatud vahelehtedeks (*tab'id*), akordioniks ja akordioni sees lehekülgedeks jaotamine kolmanda jaotusena pole kindlasti hea arendustava. Lisaks ei toimi Google ja Eesti.ee-ülesed otsingud sellisel juhul kasutajale soovival viisil.
- Lingist üksi on vähe, soovitakse lühikest kokkuvõtvat sisuinfot lugeda enne välislingi avamist. Kastikeste lahenduse puhul saaks sisulise lühiinfo kasutajale kuvada hiirega kastikesele liikumise hetkel jutumullis, kuid selline lahendus ei sobi mobiilivaatele, kasutajad ei oska oodata sellisel viisil info andmist ning see eeldab iga kastikese peale liikumist, et sisuline info kätte saada.
- Infot otsitakse harva, aga regulaarselt, mistõttu eeldatakse infot leida samast kohast.
- UI- ja UX-disaini ei peeta täna enam üldse nii oluliseks. Arenduses tuleks järgida põhimõtet, et AI peab teksti leidma, aru saama ja kasutada saama. Kogu info peaks täna ja veel enam mõne aasta pärast kätte saama AI-juturobotite / generatiivse AI abiga.
- Üle terve Eesti.ee lehe oodatakse juturobotit, kellele küsimusi esitada ja selgitavad vastused saada. Prioriteet ei ole enam juhendite lugemine või kodulehel andmete vaatamine, vaid kiirust ja lihtsust tagav „küsimus-vastus“-võimekus, mille sisu ei piirdu Eesti.ee keskkonnas jagatava teabega.

- Ettevõtjad tahavad toetavad teenused kätte saada otse Eesti.ee lehel. Ei soovita liikuda ühest portaalist teise, et erinevaid toetavaid teenused tarbida.

Intervjuudest kõlama jäänud tsitaadid:

- „Olen sellise visuaaliga harjunud, igal pool kasutatakse, ilmselt seetõttu meeldib, et sellega olen harjunud.“ *(tabelvorminguga akordioni kohta)*
- „Riigi asjadel pole suurt midagi viga, nad on mõnusad ja infotihedad. Riigi lehekülge ei peagi tegema nagu sotsiaalmeedia platvormi.“ *(akordioni ja kastikeste disainide võrdlus)*
- „See ei ole oluline, kuidas inimesel on mugav ja lihtne infot leida. Ehitame Eesti.ee nii, et AI-l oleks lihtne infot leida.“

3.4 Kasutajauuringu järeldused

Kasutajauuringus eelistasid ettevõtjad disainilahendusena **alternatiivi 1 (akordionina avatav ja suletav kategoriseeritud informatsioon tekstivormingus)**. Põhilisteks tingimusteks olid kategoriseeritud teemad, võimalus peita ebaoluline informatsioon, lihtne ja arusaadav visuaal ning harjumuspärane struktuur ja disain.

Kokkuvõttes hindavad ettevõtjad väga Eesti.ee ettevõtja portaali teemalehti ning sinna koondatavat abistavat informatsiooni ja viiteid materjalidele. Paljud ettevõtjad tunnevad puudust keskkonnast, kus on võimalik saada kõik ettevõtte tegutsemiseks vajaminev informatsioon ühest kohast.

4. Tulevikulahendus

Tulevikulahenduse peatükk võtab arvesse eelnevalt analüüsitud materjali ning pakub välja ühtse tehnilise ja visuaalse lahenduse, mida on võimalik rakendada erinevatele teemalehtedele Eesti.ee ettevõtjale portaalis.

Tulevikulahenduse peatükk sisaldab tulevikulahenduse valikut (ptk 4.1), tulevikulahenduse malli kirjeldust ja selle interaktiivset prototüüpi (ptk 4.2) ning tulevikulahenduse tehnilist lahendust (ptk 4.3). Lisaks on välja toodud ettepanek töö- ja haldamisprotsessi korraldamiseks (ptk 4.4), tulevikulahenduse mõõdikud (ptk 4.5) ja tulevikulahenduse mõjuanalüüs (ptk 4.6).

4.1 Tulevikulahenduse teemalehe valik

Analüüsi eesmärgist lähtuvalt koostatakse tulevikulahendus ühe konkreetse teemalehe raames, mida on võimalik rakendada kõikidele teemalehtedele. Ettepanekud teiste teemalehtede sisulise informatsiooni kohta on toodud peatükis 2 „Teemalehtede ülevaade“.

Koostöös tellijaga valiti tulevikulahenduseks **ettevõtte finantseerimise teemaleht**. Seda põhjusel, et finantseerimise kohta on avalikult kättesaadava ja asutuste pakutava informatsiooni maht piisavalt suur ning tegemist on ettevõtjate jaoks ühe olulisema teemaga, millega enamik ettevõtjaid oma äritegevuse jooksul kindlasti kokku puutuvad. Täiendavaks määravaks asjaoluks sai ka see, et 2024. aasta seisuga on Eesti.ee ettevõtjale keskkonnas valmis finantseerimise teemalehe põhiraendus. Loodavat tulevikulahendust on võimalik kohe implementeerida ka finantseerimise rakenduse külge ning teha kasutajatele ehk ettevõtjatele kättesaadavaks.

4.2 Tulevikulahenduse mall ja interaktiivne prototüüp

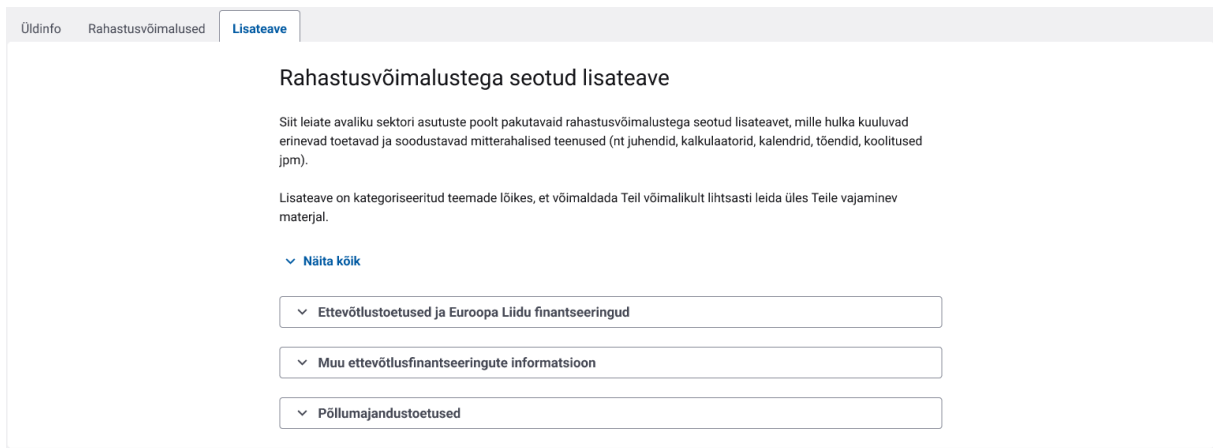
Tulevikulahenduse malli koostamisel võeti arvesse kasutajauuringust välja tulnud ettevõtjate soovid, vajadused ja ettepanekud. Samuti on oluliseks sisendiks olemasoleva lisateabe ja informatsiooni analüüs (loe täpsemalt ptk 2), mille põhjal on võimalik täita lisateabe vaheleht soodustava ja toetava sisulise informatsiooniga.

Kasutajauuringu järel toimusid täiendavad intervjuud, mille käigus uuriti ettevõtjate eelistusi informatsiooni kategoriseerimiseks. Alternatiividena oli võimalik toetavat ja soodustavat lisateavet kategoriseerida teenuste liigi (nt juhendid, blanketid, kalkulaatorid vm) või teenuste teema (nt põllumajandus, haridus, tervis vm) järgi. Ettevõtjate eelistus oli toetavat informatsiooni näha teenuste teema järgi, sest nii on võimalik nende jaoks kohe välistada teemad, mis nende ettevõtte tegevusvaldkonna kontekstis ei ole asjakohased. Samuti uuriti ettevõtjatelt erinevatel teemalehtedel olevate materjalide ja informatsiooni mahu ja sobilikkuse kohta, mida täiendati vastavalt välja tulnud vajadustele (loe täpsemalt peatükist 2.2 „Teemalehed“).

4.2.1 Tulevikulahenduse mall

Selleks, et loodav tulevikulahendus oleks võimalikult universaalne ning erinevatele teemalehtedele rakendatav, tuleb iga teemalehe juurde tekitada uus vaheleht. Vahelehe nimetamiseks kaaluti mitut varianti, näiteks "Abimaterjalid", "Toetusmaterjalid", "Lisamaterjalid", "Lisateave", "Kasulik teave", "Kasulikud materjalid", "Vajalikud materjalid", „Kiirelt kätte“ ja "Praktilised materjalid". Vahelehe nimetamist arutati ka intervjuude käigus ettevõtjatega, kelle arvates on kõige sobivamaks variandiks „Lisateave“.

Joonisel 12 on toodud tulevikulahenduse malli näidis, mis visualiseerib edaspidi kirjeldatut.

Joonis 12. Tulevikulahenduse malli näidis.

Tulevikulahendus on realiseeritav ja arendatav eraldiseisva moodulina (loe täpsemalt peatükist 4.3 „Tulevikulahenduse tehniline analüüs“), mis sisaldab mooduli pealkirja täiendava selgitusega ning akordionistilisi menüüsid, mis sisaldavad konkreetse teemalehe kohta käivat toetavat ja soodustavat lisateavet, mida avaliku sektori asutused pakuvad. Lisaks on loodud kasutajatele võimalus ühe nupuvajutusega avada või sulgeda kõik akordioni menüüd korraga. Selline funktsionaalsus on kasutajate jaoks oluline, sest võimaldab hetkega näha kõiki akordionis olevaid infokirjeid ning otsida selle sisust enda jaoks huvi pakkuvaid märksõnu, kasutades veebilehitseja kiirotsingut *ctrl+f*. Tegemist on kasutajate jaoks äärmiselt praktilise funktsionaalsusega, mida paljud intervjuueeritud ettevõtjad olulise funktsionaalsusena rõhutasid. Kõik akordioni menüü osad on kategoriseeritud vastava teemalehega seotud alateemadeks, mis võimaldavad ettevõtjal lihtsamini navigeerida lisateabe seas ning leida talle võimalikult kiiresti vajaminevat informatsiooni. Iga avatav menüü on jagatud samade põhimõtete alusel ning sisaldab järgnevat:

- **Akordioni teema pealkiri** – nähtav nii avatud kui ka suletud akordioni vaates. Eesmärk on võimalikult lühidalt ja informatiivselt anda ettevõtjale ülevaade, mis teema kohta on võimalik akordioni seest informatsiooni leida, et kasutaja saaks sorteerida välja enda jaoks huvipakkuvad temaatikad.
- **Lisateabe pealkiri** – nähtav avatud akordioni vaates. Võtab lühidalt ja sisukalt kokku toetava ja abistava materjali sisu.
- **Lisateabe kirjeldus** – nähtav avatud akordioni vaates. Eesmärk on anda ettevõtjale lühiülevaade konkreetsest lisateabest, selle sisust ja vajalikkusest ning võimalikust kasust.
- **Lisateabe viide** – nähtav avatud akordioni vaates. Tegemist on lihtlingiga, mis viitab avaliku sektori asutuse koduleheküljele, kus on võimalik konkreetse lisa materjaliga võimalik tutvuda.

Akordioni menüü teemasid võib olla üks või mitu. Samuti võib iga akordioni menüü teema all olevat lisateavet olla üks või mitu. Akordioni menüü teemade ja nende alla kuuluva lisateabe arv sõltub vastava teemalehe sisu kontekstis avaliku sektori poolt ettevõtjatele pakutavate äritegevust toetavate ja soodustavate avalike teenuste hulgast.

4.2.2 Erasektori pakutavate toetavate teenuste ja lisateabe kasutamine

Eesti.ee ettevõtjale portaali teemalehtede juures kuvatava informatsiooni puhul on oluline, et see saab sisalda üksnes avaliku sektori pakutavate toetavate ja soodustavate avalike teenustega seotud materjale, sest sellisel juhul on võimalik riigil tagada nende andmete asja- ja ajakohasus. **Analüüsi tulemusel ei ole soovitatav kaasata äritegevust toetavate ja soodustavate materjalide hulka erasektori pakutavat lisateavet, kuna sel juhul pole tegemist toetavate avalike teenustega.** Kuigi tihti pakuvad eraettevõtted väga asjalikke ja ettevõtjatele vajalikke materjale, siis nende sisulise korrektsuse ja ajakohasuse tagamine Eesti.ee ettevõtjale portaalis on raskendatud. Eraettevõtjaid ei ole võimalik kohustada pakutavaid abistavaid materjale looma, sisuliselt ajakohasena hoidmiseks uuendama ega avalikult jagama. See tähendab, et nende andmete haldamise ja ajakohasuse

valideerimiseks on vajalik RIA panus. Samuti ei taga riik ettevõtjate võrdse kohtlemise printsiipi, kui riigiportaalis kuvatakse mõne valitud erasektori ettevõtte poolt loodud abistavat informatsiooni või muud toetavat teenust. Sisuliselt on tegu sel juhul muuhulgas vastava ettevõtte poolt pakutava toetava teenuse reklaamimisega, mis tekitab konkurentsieelise ja ettevõtete ebavõrdse kohtlemise.

4.2.3 Lihtlingi kasutamine

Eesti.ee ettevõtjale portaali teemalehtedel akordioni menüüs kuvatava lisateavete viite näol on tegemist lihtlingiga. Lihtlink on link teisele süsteemile, mis ei edasta süsteemide vahel kasutaja ega teenuse andmeid ega eelda lisaarendusi.⁸ See tähendab, et lihtlink võimaldab kasutaja suunata järgmisele veebilehele ilma, et selle suunamise käigus liiguksid kaasa kasutaja andmed (nt nimi ja/või isikukood). Loodava tulevikulahenduse raames on mõistlik kasutada kasutaja suunamiseks lihtlinki. Lihtlinkide eeliseks on nende lihtsus ja universaalsus: neid saab kasutada mistahes veebilehel ning need ei nõua keerukaid konfiguratsioone ega lisaarendusi. Samuti on lihtlinkide kasutamine asjakohane, kuna viidatavad äritegevust toetavate avalike teenuste asukohad on vabalt kõigile juurdepääsetavad, ei vaja kasutaja autentimist ning neil on olemas viidatavad spetsiifilised veebiaadressid.

Lihtlinkide kõige suuremaks murekohaks on nende ajakohasena hoidmine. Eesti.ee ettevõtja portaali ülesanne on tagada, et kasutaja saab portaalist asja- ja ajakohast informatsiooni. Seejuures on oluline tagada, et kõik loodavas tulevikulahenduses olevad lihtlingid oleksid ajakohased ning suunaksid kasutaja õigele viidatud lisateabele. Lihtlinkide ajakohasuse tagamiseks on oluline, et vastava lingi taga oleva avaliku teenuse omanik oleks teadlik, et juhul, kui nende pakutava teenuse lisateabe veebiaadress muutub, tuleb seda uuendada ka Eesti.ee ettevõtja portaalis. Eesti.ee ettevõtja portaali omanik RIA peab pakkuma lisateabe omanikele ehk avaliku sektori asutustele lahenduse oma informatsiooni haldamiseks (loe täpsemalt ka peatükist 4.4 „Töö- ja haldamiseprotsess“) ning kokkulepitud rutiinsusega asutustele ka meelde tuletama, et nad kontrolliksid esitatud informatsiooni ajakohasust.

4.2.4 Autentimata ja autenditud kasutajate erinevused tulevikulahenduses

Loodavat tulevikulahendust pole rakenduse loomise esimeses versioonis (MVP-s) mõistlik eristada autentimata ja autenditud kasutajate vaates, sest tegemist on üldist informatsiooni ja teotavat lisateavet pakkuva rakendusega, mis ei spetsifitseeri oma sisu esindatava ettevõtte andmete alusel.

Tulevikus on kasutajatel soov rakenduses kasutada järgmist autentitud kasutaja kontekstis spetsifitseeritud funktsionaalsust:

- Akordionmenüüde liigutamine – kasutajad soovivad järjestada teemalehtedel olevaid akordionimenüü teemasid vastavalt oma eelistustele, et neile vajalikumad teemad kuvatakse eespool ning oleksid seeläbi kiiremini ja mugavamalt kättesaadavad.
- Ebavajaliku akordionimenüü teema peitmine või kuvamata jätmine – kasutajad ei soovi näha informatsiooni, mis ei ole seotud nende tegevusalaga. Näiteks ettevõtted, mis põllumajandusega ei tegele, ei soovi näha abistavat informatsiooni põllumajandusega seonduva kohta. Tulevikus on võimalik luua spetsiaalne nupp, millega on võimalik sellist informatsiooni kasutajal ise peita või siis luua proaktiivne lahendus, mis peidaks kasutaja eest automaatselt ära tema tegevusaladega mitte seonduvad teemad, näiteks võttes aluseks ettevõtte EMTAK-koodid. Selle lahenduse puhul on siiski ohu- või murekohti mitu: esmalt ei ole kõik kuvatavad teenused hästi oma sisult EMTAK koodidega seotavad ning teisalt võivad ettevõtjad kaaluda oma ettevõtte tegevuse laiendamist tegevusaladele, mille osas soovitakse toetavaid teenuseid otsida ja tarbida, kuid ettevõtjal ei ole veel vastavat EMTAK-koodi oma tegevusalade loetellu lisatud.

---

⁸ <https://www.ria.ee/sites/default/files/content-editors/riigiportal/ettevotjate-uhitse-kontaktpunkti-it-arhitektuuri-analuus.pdf>

Tulevikus on kasutajatel (sh ka autentimata kasutajatel) soov rakenduses kasutada järgmist funktsionaalsust:

- Märksõnade kuvamine kinnise akordionimenüü teema juures – kasutajad soovivad vajamineva informatsiooni lihtsama leidmise eesmärgil näha kinnise akordioni peal märksõnasid, mis vihjaksid selle seest leitavatele lisateabele ehk täiendaksid akordionimenüü teema pealkirja täiendavate märksõnadega.

Nimetatud funktsionaalsuste näol on tegemist *nice-to-have* (meeldivate) lisavõimalustega, mille puudumine otseselt ei takista tulevikulahenduse lihtsat ja mugavat kasutamist. Näiteks akordionimenüüde teemade liigutamine või peitmine ei ole eeldatavalt kuluefektiivne, kuna analüüsis välja pakutud akordionimenüüde teemade maht on piisavalt väike (3-8 akordioni teemat igal teemalehel). Samuti on analüüsis pakutud akordionimenüü teemade sees oleva lisateabe pealkirjad hetkel piisavalt konkreetset ning selgelt teema sisu peegeldavalt sõnastatud, mistõttu märksõnade funktsionaalsuse arendamine ei ole eeldatavalt ressursitõhus.

4.2.5 Tulevikulahenduse prototüüp

Tulevikulahenduse prototüübi loomisega alustati võimalikult vara, kohe pärast kasutajauuringut, mille tulemusena selgus ettevõtjate eelistatuim visuaalne lahendus. See oli oluline, sest aitas kõikidel osapooltel loodavat teenust paremini mõista ning pakkus sisendit analüüsiraporti koostamiseks.

Prototüübi loomisesse kaasati RIA disainitiimi eksperdid, kes toetasid prototüübi loomisel visuaalset ja kasutajakogemuslikku poolt, et see läheks kokku tänase Eesti.ee kasutamise ja disaini loogikaga. Prototüübi loomisel on arvestatud visioonianalüüsis ja muudes seotud analüüsiprojektides kirjeldatud nõuetega ning Eesti.ee keskkonna toimimise loogika ja loodava arhitektuuriga. Samuti on arvestatud digiligipääsetavuse nõuetega, näiteks EN 301 549 standardiga ning avaliku sektori veebi ja rakenduste puhul kohustusliku WCAG AA tasemega. Loodud prototüüp arvestab Eesti.ee ettevõtja portaali disainiga ning kasutab kõige ajakohasemat Veera veebiraamistikku ja Eesti.ee stiiliraamatut.

Tulevikulahenduse prototüüp näitlikustab loodava tulevikulahenduse malli sisu paigutust ning kajastab endas realiseeritava sisu asjakohaseid pealkirju, saatetekste ning visuaalset lahendust ja simuleerib Eesti.ee ettevõtjale keskkonnas kehtivat ärioloogikat. Tulevikulahenduse prototüüp on loodud piisava täpsusega, et seda on võimalik edaspidi kasutada vastava IT-arenduse lähtealusena.

Teenuse prototüüp (suure ekraani lahendus):

<https://www.figma.com/proto/A1gRy0KsjNZVEKz1qyB912/%C3%84ritegevust-toetavad-ja-soodustavad-teenused?type=design&node-id=309-4164&viewport=-821%2C495%2C0.06&t=lcEktZ3j2AACJdjG-0&scaling=min-zoom&starting-point-node-id=701%3A30181&show-proto-sidebar=1>

Teenuse prototüüp (mobiiliversiooni lahendus):

<https://www.figma.com/proto/A1gRy0KsjNZVEKz1qyB912/%C3%84ritegevust-toetavad-ja-soodustavad-teenused?type=design&node-id=309-4164&viewport=-821%2C495%2C0.06&t=lcEktZ3j2AACJdjG-0&scaling=min-zoom&starting-point-node-id=804%3A9438&show-proto-sidebar=1>

4.2.5.1 Tulevikulahenduse prototüübi testimine

Prototüübi testimisel püüti hoida veebi kasutamise loomulikku spontaansust ja anda kasutajale ülesanne, mida ta keskkonda tavaliselt lahendada tuleks. Testis ei tahetud luua kunstlikku olukorda ega küsida küsimusi, mis panevad kasutaja mõtlema nendele asjadele, millele ta tavaliselt veebi kasutades ei mõtle.

Sissejuhatuses anti prototüübi testijale teada, et kogu testi jooksul peaks ta „mõtleva kõva häälega“ ehk kirjeldama, mida ta näeb, miks ta mingeid valikuid teeb ning mis talle muret valmistab. Samuti rõhutati, et testitakse keskkonda, mitte testijat ennast – tema ei saa midagi valesti teha. Lisaks anti teada, et tegemist on alles prototüübiga, kus kõik nupud ei tööta, tekstid ei ole lõplikud jne.

Prototüüpi testiti viie ettevõtjaga eri tegevusvaldkondadest (tarkvaraarendus, hulgimüük, sport, raamatupidamine ning eksport/import). Samuti osales kasutajatestis kaks erinevat asutuse esindajat, kes andsid tulevikulahendusele tagasisidet. Kasutajatestiga on võimalik täpsemalt tutvuda Lisas 2.

Kasutajatesti tulemused

Kasutajad pidasid kogu lisateabe koondamist ühte keskkonda vastava teemalehe juurde väga heaks lahenduseks, sest see annab hea ülevaate pakutavatest teenustest ja materjalidest, mis asuvad erinevate avaliku sektori organisatsioonide kodulehekülgedel ja teistes keskkondades laiali. Kasutajad hindasid prototüübi üldist visuaali meeldivaks ja selle kasutatavust lihtsaks. Mitu ettevõtjat tõi välja, et akordiontüüpi menüüdesse lisateabe paigutamine võimaldab esialgu liigse „infomüra“ peidus hoida ning avada seejärel ainult kasutajale sobiv akordion vajamineva infoga. Samuti olid ettevõtjad üldjuhul rahul kuvatava teksti mahu ja asjakohasusega. Osa konkreetsemate tekstide kohta toodi välja, et lisateabe sisu võiks olla lühemalt kirjeldatud. Lisaks meeldis mitmele ettevõtjale „Näita kõik“ funktsionaalsus. Ettevõtjad soovivad sageli otsida veebilehelt informatsiooni kasutades veebilehitseja kiirotsingut *ctrl+f* ning „Näita kõik“ funktsionaalsus ettevõtjate arvates toetab seda väga hästi. Alternatiivina toodi välja, et *ctrl+f* otsing peaks toimima ka kinniste akordionite puhul, avades otsingu järel õige akordioni sisu.

Kuigi enamik testijad proovisid esimesel prototüübi avamisel otsida ülesandes püstitatud lisateavet üldinfo või rahastusvõimaluste lehelt, jõudsid kõik testijad kiirelt arusaamisele, et sealt vajaminev informatsiooni ei leia ning jõudsid siis „Lisateave“ lehele, kus ringi vaadates jõuti ka ülesandes kirjeldatud vajamineva lisateabeni.

Prototüübi testimise käigus oli vahelehe „Lisateave“ asemel kasutatud sõna „Abimaterjal“. Ettevõtjad tõid välja, et sõna „abi“ pole kõige parem, sest arvati, et sealt ei pruugi leida kasulikku infot või tegemist on lehega, mida digipädev kasutaja ei peaks üldse vajama. Ettevõtjatega koos arutati sobivama sõna üle ning mitmed ettevõtjad pakkusid ka alternatiivseid lahendusi.

Prototüübi testimisel esitatud ettepanekute põhjal täiendati tulevikulahenduse prototüübi visuaali ja tekstide sõnastust ning loodi lõplik versioon.

4.3 Tulevikulahenduse tehniline analüüs

Peatükis on kirjeldatud tulevikulahenduse teostamiseks vajaminevad tehnilised lahendused või nende alternatiivid. Peatükis on välja toodud lisateabe haldamine ARVA rakenduses (ptk 4.3.1), Eesti.ee ettevõtjale portaali moodul lisateabe kuvamiseks (ptk 4.3.2) ning tulevikulahenduse andmemudeli visioon (ptk 4.3.3).

4.3.1 Äritegevust toetavate teenuste andmestik ARVA rakenduses

Äritegevust toetavate ja soodustavate avalike teenuste ehk lisateabe info andmestik tuleks edaspidi paigutada Artiklivaramu (edaspidi ARVA) rakendusse. ARVA on süsteem, mis on mõeldud asutustele keskselt infoartiklite haldamise lahenduseks, mille eesmärk on vähendada dubleerimist ning teha artiklite ajakohasena hoidmine lihtsamaks ja mugavamaks.⁹ Äritegevust toetavate teenuste lisateave on oma olemuselt analoogne infoartiklite sisule, kus vastava temaatika kohta jagatakse portaali kasutajatele lugemiseks lühidalt infot ja kiirviite linke toetavate teenusele. Kuna iga lisateave viitab mõne asutuse toetavale teenusele, haldab iga lisateavet analoogselt infoartiklitele mõni konkreetne asutus.

Äritegevuste toetavate ja soodustavate avalike teenuste andmed, mis ARVA rakenduses tuleks edaspidi majutada, on järgmised:

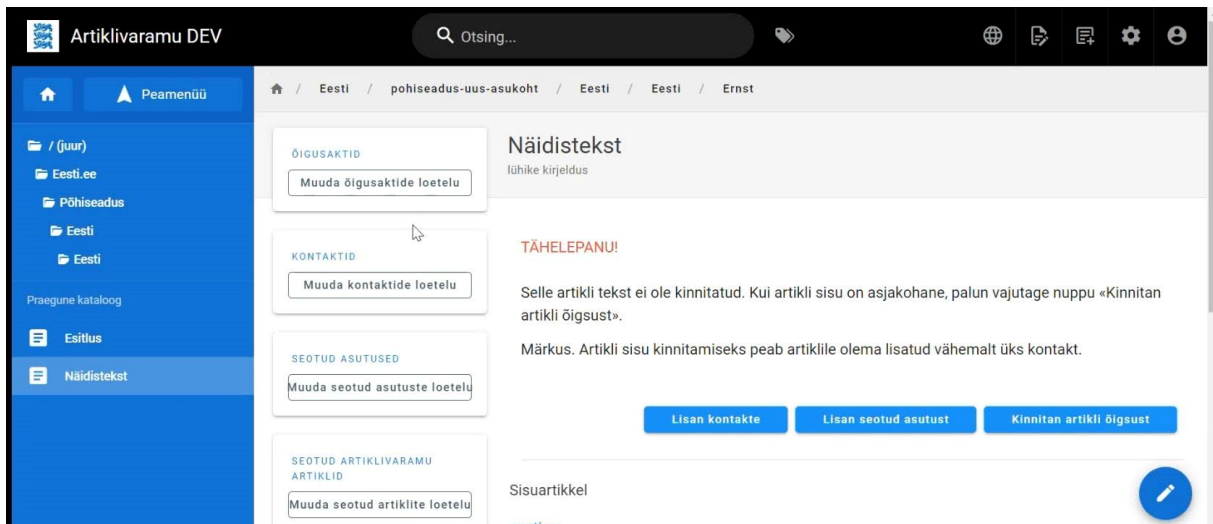
- akordioni(teema) pealkiri,
- akordionis asuva lisateabe pealkiri,
- akordionis asuva lisateabe lühikirjeldus,
- akordionis asuva lisateabe kiirlink.

Samuti peavad akordionid ja nendes asuv lisateave olema seotud konkreetse Eesti.ee ettevõtjale keskkonna teemalehega, et õiges rakenduses kuvataks välja just õige sisuga lisateave. Lisaks peavad iga lisateabe andmestikuga olema seotud ka asutus ja/või asutuse konkreetsed kontaktisikud, kelle ülesanne on vastavat lisateavet hallata ja vajadusel uuendada.

Tänast ARVA rakendust võimalikult funktsionaalselt ära kasutades võiks nimetatud äritegevuste toetavate ja soodustavate avalike teenuste andmed paigutada ARVA-s just lisateavete majutamiseks ja haldamiseks loodavatesse kaustadesse. ARVA rakenduses on infoartiklid jagatud kaustade süsteemi, kus iga infoartikkel paikneb mõnes alamkaustas. Joonis 13 on näha tänased ARVA testkeskkonna kaustad, kuhu infoartiklid on paigutatud. Tulevikus oleks vaja ARVA rakenduse administraatoritel luua „juur“-kausta alla tänase Eesti.ee-s paiknevate infoartiklite asukohakausta „Eesti.ee“ kõrvale kaust „Lisateave“, milles hoitaks ja hallataks ning millest kuvatakse Eesti.ee ettevõtjale keskkonna teemalehtede rakenduste vastavate akordionite funktsionaalsusse välja toetavate teenuste infot.

---

⁹ <https://www.mkm.ee/media/9965/download>

Joonis 13. ARVA rakenduse testkeskkonna visuaal.

Kausta „Lisateave“ alla tuleks luua kaust iga Eesti.ee ettevõtjale keskkonna teemalehe kohta:

- „Tähtajalised kohustused“,
- „Ettevõtte rahastamisvõimalused“,
- „Tegevusload- ja majandustegevusteed“,
- „Eksport“,
- „Ettevõtte alustamine“.

Töötajatega seotud toimingute teemalehele eraldi kausta pole vaja luua, sest rakendusele on soovitatud mitte luua eraldi „Lisateave“ lehekülge informatsiooni kuvamiseks, vaid paigutada need olemasolevate materjalide juurde (loe täpsemalt peatükist 2.2.5).

Iga teemalehe nimelisse kausta tuleks seejärel luua alamkaustad, mille nimed oleksid vastavalt akordionite pealkirjade nimed, mis vastavates rakendustes tuleb välja kuvada. Näiteks ettevõtte rahastamisvõimaluste kaustas oleksid kolm järgnevat alamkausta:

- „Ettevõtlustoetused ja Euroopa Liidu finantseeringud“,
- „Muu ettevõtlusfinantseeringute informatsioon“,
- „Põllumajandustoetused“.

Akordioni pealkirjaga alamkaust oleks kaustade jadas viimane. Nendes nimetatud kaustadesse tuleks luua ARVA rakenduses tänases mõistes artiklid. Artiklite andmestikust tuleks täita järgnevad andmed:

- Artikli pealkiri, mis on vastava lisateabe pealkiri;
- artikli sisu, mis on vastava lisateabe lühikirjeldus;
- seotud asutused;
- kontaktandmed.

Täna ei ole ARVA rakenduse artiklitel eraldi andmevälja, kuhu lisada kiirviite link, mis viib Eesti.ee ettevõtjale keskkonna rakenduse kasutaja uues veebilehitseja aknas avatava vastava toetava teenuse juurde.

Ajutiselt on võimalik lahendada olukord nii, et kõik lisateabe lühikirjeldused sisaldavad lisaks lühikirjelduse tekstile ka teksti all kiirlingi viidet. Nii on Eesti.ee ettevõtjale keskkonna vastava rakenduse kasutajale võimalik kuvada akordioni sees visuaalselt prototüübis ette nähtud kujul lisateabe lühikirjeldus koos kiirviitega nii, nagu alloleval Joonis 14 on näha:

Riigi Tugiteenuste Keskuse juhend projekti taotlejale ja toetuse saajale

Siin on projekti taotlejale ja toetuse saajale koostatud erinevaid abi- ja juhendmaterjale. Juhendmaterjalide alt leiad näiteks info rahastusalika leidmise, projektitaotluse esitamise, abikõlblikkuse, omafinantseeringute ja horisontaalsete põhimõtete kohta.

[Avan uues aknas](#)

Joonis 14. Akordioni sees oleva lisateabe pealkirja, lühikirjelduse ja kiirlingi näidis prototüübist.

Kirjeldatud lahendus katab esialgse vajaduse ära ning juhul, kui lisateavet sisestavad ARVA rakendusse algselt ARVA haldurid, saab jälgida kokkulepitud praktikat, mille ühtsust rakenduse äriloogika otseselt ei kontrolli. Pikemal kasutamisel oleks aga asjakohane luua ARVA rakenduses artikli vormile seotud kiirviidete andmestik analoogselt seotud asutuste, kontaktide, õigusaktide, teenuste jt andmetega. Seda toetab ka olukord, kus Eesti.ee infoartiklite seas on sageli kasutusel artikli all kuvatavad viited erinevate kiirlinkidega (Joonis 15). ARVA rakenduses hetkel nendele aga eraldiseisvat andmestikulist kohta artikli juures ei ole. Seega võiks vähemalt kahe funktsionaalsuse tagamiseks tulevikus luua ARVA rakendusse artikli andmestikku võimaluse siduda artikliga mitu lingiviidet. See ei oleks kohustuslik, kuid annaks võimaluse nii infoartiklite alla viited lisada kui ka lisateavete kiirviited eraldi lühikirjeldusest akordioni sees kuvamiseks lisada.

[Avaleht](#) / [Eesti Vabariik](#) / [Eesti Vabariik](#) / [Üldandmed](#)

Üldandmed

 Lisa lemmikuks

Viimati muudetud 23.03.2023 | Teksti koostas Riigikantselei

Pealinn: [Tallinn](#)

Rahvaarv: 1 357 739 (23.03.2023, allikas: [Eesti Statistikaamet](#))

Rahvuspüha: 24. veebruar (iseseisvuspäev, 1918)

Riigipea: Vabariigi President – Alar Karis

Riigikeel: eesti keel

Riigikord: parlamentaarne vabariik

Pindala: 45 339 km²

Põhiseadus: vastu võetud 28. juunil 1992 (4.)

Raha: alates 1. jaanuarist 2011 on Eestis kehtiv euro.

Eesti territoorium jaguneb maakondadeks, valdadeks ja linnadeks. Eestis on [15 maakonda ning 79 kohaliku omavalitsuse üksust](#): 15 linna ja 64 valda. Kohalikul omavalitsusel on õigus lahendada kõiki kohaliku elu küsimusi, mis tähendab, et riik ei tohi otsustamist endale võtta. Kohaliku elu küsimused peavad seonduma kogukonna liikmete ühiselu ja ühiste huvidega kohaliku omavalitsuse territooriumil.

Kohaliku omavalitsuse esinduskoguks on volikogu, mis valitakse vabadel valimistel neljaks aastaks. Volikogul on õigus seaduse piires ja kohalike elanike huvides otsustada iga kohaliku omavalitsuse pädevusse kuuluvat küsimust. Kohalikul omavalitsusel on iseseisev eelarve ning õigus kehtestada ja koguda makse.

Riik ja kohalik omavalitsus on omavahel territoriaalses seoses, kuna omavalitsus rajaneb riigi territooriumi haldusjaotusel. Eesti haldusterritoriaalse korralduse muutmise alused ja korra sätestab Eesti territooriumi haldusjaotuse seadus. Kohaliku omavalitsusel on õigus moodustada teiste kohalike omavalitsustega liite ja ühisasutusi. Sellise koostöö kaudu aidatakse kaasa valdade ja linnade arengule ja võimaldatakse nende ühishuvide efektiivsemat esindamist ja kaitset avaliku võimu eri tasanditel.

Viited

- [Eesti kaart](#)
- [Põhinäitajad \(statistikaamet\)](#)
- [Vabariigi valitsuse koosseis](#)

Joonis 15. Näide Eesti.ee keskkonnas olevast infoartiklist, mille lõpus on viited linkidega.

Kokkuvõttes oleks ühe näite varal välja tooduna tulevikus ARVA rakenduses järgmised kaustad:

1. „juur“

1.1. „Lisateave“

1.1.1. „Ettevõtte rahastamisvõimalused“

1.1.1.1. „Ettevõtlustoetused ja Euroopa Liidu finantseeringud“

Viimases nimetatud kaustas oleks ühe näitena artikkel järgnevate andmetega:

- **Pealkiri:** „Riigi Tugiteenuste Keskuse juhend projekti taotlejale ja toetuse saajale“.
- **Sisukirjeldus:** „Siin on projekti taotlejale ja toetuse saajale koostatud erinevaid abi- ja juhendmaterjale. Juhendmaterjalide alt leiad näiteks rahastusallika leidmise, projektitaotluse esitamise, abikõlblikkuse, omafinantseeringute ja horisontaalsete põhimõtete kohta.“
- **Kiirviide:** <https://rtk.ee/toetused-ja-taotlemine/taotlejale-ja-toetuse-saajale/taotluse-kirjutamine-ja-esitamine> (sh seni, kuni ARVA rakenduses ei ole kiirviitele eraldi andmeväljastikku, on selle sisu artikli sisukirjelduse andmevälja sees teksti järel).
- **Seotud asutus:** „Riigi Tugiteenuste Keskus“.
- **Seotud kontaktandmed,** milles on asutuse vastava valdkonna eest vastutava isiku ja lisavastutaja kontaktandmed ning asutuse üldkontaktid.

4.3.2 Äritegevust toetavate teenuste moodul Eesti.ee ettevõtjale keskkonnas

Eesti.ee ettevõtjale portaali kuvab ARVA-s olevaid andmeid ja asutuste sisestatud informatsiooni toetavate ja soodustavate avalike teenuste lisateabe kohta. Selleks, et neid Eesti.ee ettevõtjale portaalil kuvada, on võimalik seda tehniliselt lahendada mitut moodi. Võimalik on kolm erinevat alternatiivset tehnilist lahendust:

- **Micro frontend tehnoloogial (MFE) põhinev** – esimese alternatiivi puhul on tegemist kaasaegse tehnoloogilise lahendusega, mis võimaldab eraldada suured ja keerukad veebirakendused mitmeks väiksemaks rakenduseks. Iga MFE saab töötada täiesti iseseisvalt ning see tehnoloogia võimaldab uuendusi sisse viia kiiremini ja ilma suurema katkestuseta.
- **NPM (Node Package Manager) paketid koos sisuga** – teine alternatiiv on luua rakendus kasutades NPM pakette koos teekidega, mis sisaldavad kuvatavat sisu. Igal paketil on oma teek, mis suudab jooksutada *frontend* koodi läbi spetsiifilise tööriista või mootori.
- **Informatsioon teenuse sisse kirjutatud** – kolmandana on võimalik toetava ja soodustava lisateabe informatsioon sisse kirjutada otse rakenduse koodi või teenusesse, mida kuvatakse Eesti.ee ettevõtja portaalil kasutajale välja. Tegemist ei ole struktuurse lahendusega ning selle alternatiivi puhul on vaja info kirjeldada iga rakenduse teenustesse eraldi.

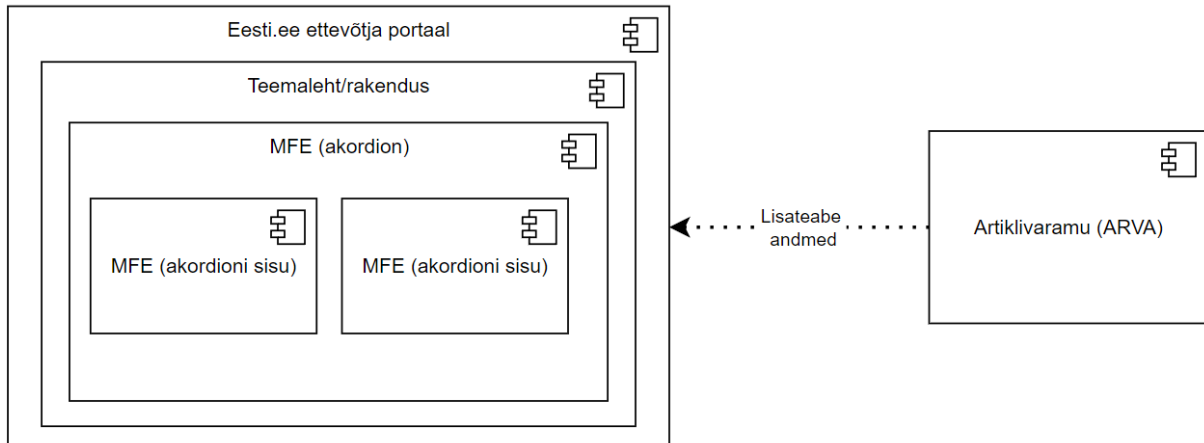
Projektis loodava tulevikulahenduse jaoks kõige sobivam tehniline alternatiiv on luua rakendus *micro frontend* tehnoloogia põhjal. Sellise lahenduse puhul on võimalik rakendus ühekordselt arendada eraldi arendustööna ning võtta see kasutusele erinevates kohtades Eesti.ee rakenduses iseseisva komponendina.

Loodav rakendus on üles ehitatud mitmekihilise MFE loogika peale. See tähendab, et igas Eesti.ee ettevõtja portaalil olevas rakenduses või teemalehes olevas tulevikulahenduse rakenduses on kõigepealt esimene MFE kiht, mis tekitab akordionmenüü. Ühel teemalehel võib olla üks kuni mitu akordionimenüüd. Seejärel paikneb iga akordionmenüü MFE sees teine MFE tükk, mis struktureerib ära konkreetse lisateabe kohta kuvatavat informatsiooni. Ühe akordionmenüü sees võib olla üks kuni mitu erinevat MFE tükki, mis igaüks sisaldab informatsiooni ühe lisateabe kohta.

Selline lahendus lisab süsteemile paindlikkust, sest see annab võimaluse akordioni sees olevaid tekste paremini hallata ja arendada. Samuti annab see võimaluse kasutada neid tükke teistes kohtades ning seal informatsiooni kuvada.

Selleks, et loodavas tulevikulahenduse rakenduses oleks võimalik kõiki toetavate ja soodustavate avalike teenuste lisateavet välja kuvada, on oluline, et rakendus oleks liidestatud ARVA-ga, et sealt teenuste kaudu pärida kuvatavat informatsiooni.

Joonisel 16 on välja toodud loodava tulevikulahenduse arhitektuuri visioon.

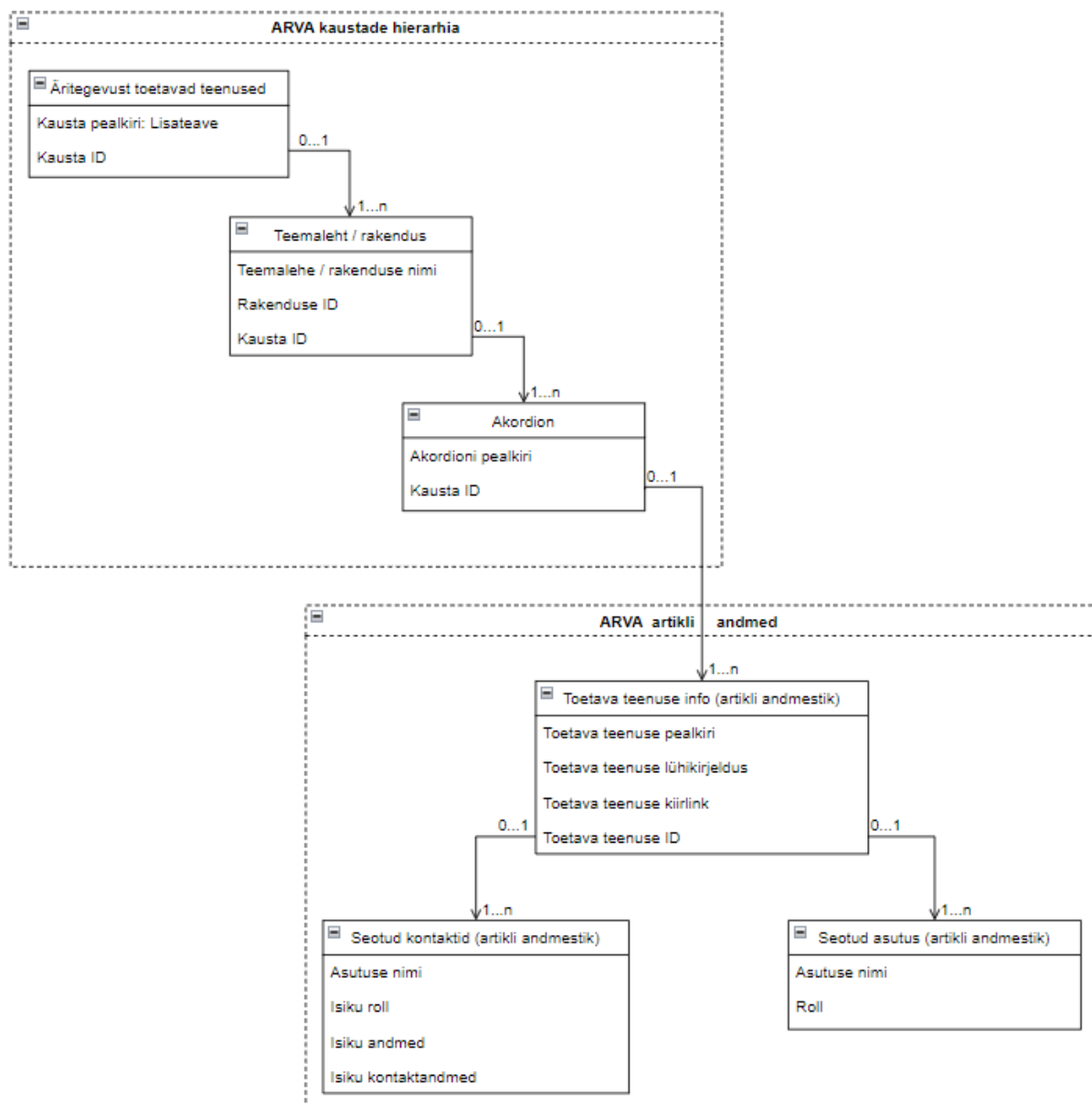
Joonis 16. Tulevikulahenduse arhitektuuri visioon.

Sarnast MFE-del põhinevat lahendust on Eesti.ee-l plaanis kasutada töötajatega seotud rakenduse arendamisel (hetkel arendushange alles käimas). Soovituslik on toetavate ja soodustavate teenuste rakenduse arendamisel võtta aluseks just töötajatega seotud toimingute rakenduse kood ning kasutada tulevikulahenduse loomisel sarnast lahendust. Selline olemasolevate lahenduste taaskasutamine võimaldab optimeerida arendusressurssi ning rakendus valmis arendada hiljemalt 2024. aasta lõpuks.

4.3.3 Tulevikulahenduse andmemudeli visioon

Eesti.ee ettevõtja portaali rakenduse jaoks ei ole oluline hoida andmeid ei lühiajaliselt ega pikaajaliselt toetavate ja soodustavate avalike teenuste lisateabe kohta. Kogu vajaminev informatsioon, mida ettevõtjatele välja kuvada, lisatakse, hoitakse ning hallatakse ARVA-s. Eesti.ee ettevõtja portaali peab ainult andmeid teenuse kaudu pärima ja välja kuvama.

ARVA-sse loodavas „Lisateave“ kaustas asuvad kõik Eesti.ee ettevõtja portaalis olemasolevad või loodavad teemalehed/rakendused ning nendes kuvatavate lisateavete informatsioon. Iga rakenduse kohta on loodud alamkaust, kus asub informatsioon eraldi kaustana akordionmenüü pealkirja kohta ning selle sees eraldi ka akordionis kuvatava sisu (pealkiri, kirjeldus, kiirlink) kohta. Joonis 17 on välja toodud ARVA-s olevate andmete kontseptuaalne struktuur ja seoste loogika.

Joonis 17. ARVA rakenduses kaustades majutatavate lisateavete kui ARVA-artiklite andmestiku seoste loogika.

ARVA kaustade loogika ning tulevikulahenduse arhitektuuri visioon käivad koos ning nende omavahelised seosed on välja toodud Tabel 10.

Tabel 10. ARVA ja tulevikulahenduse arhitektuuri visiooni seosed.

	ARVA	Tulevikulahendus
Rakendus (nt ettevõtte rahastusvõimalused)	Kausta „Lisateave“ all olev alamkaust „Ettevõtte rahastamisvõimalused“	Teemaleht/rakendus komponent
Akordionimenüü	Alamkausta „Ettevõtte rahastamisvõimalused“ all olev alamkaust, nt „Ettevõtlustoetuste ja Euroopa Liidu finantseeringud“	MFE (akordion) komponent
Akordioni sisu	Alamkaustas nt „Ettevõtlustoetuste ja Euroopa Liidu finantseeringud“ asuvad artiklid konkreetse lisateabe kohta	MFE (akordioni sisu) komponent

4.4 Tulevikulahenduse töö- ja haldamiseprotsess

Tulevikus hakkavad asutustepoolsed kasutajad ARVA rakenduse kaudu looma ja ajakohasena hoidma Eesti.ee keskkonnas kuvatavaid infoartikleid. Samuti on võimalik, et asutused hakkavad ARVA rakenduses looma ja haldama ka asutuste kodulehekülgedel kuvatavat teavet juhul, kui asutuste kodulehed samuti ARVA rakendusega info dubleerimise vähendamise tarbeks liidestuvad. Sellisel juhul tekib asutuste töötajatel püsiv kohustus ARVA rakendust infomaterjalide haldamiseks kasutada. Juhul kui paigutada eelpool alapeatükis 4.3.1 kirjeldatud viisil äritegevust toetavate ja soodustavate avalike teenuste lisateabed samuti ARVA rakendusse infoartiklitega analoogsel viisil, ei tekita see asutuste töötajatele lisakohustusi käesoleva projekti realiseerimisega kaasnevale uute rakenduste kasutuselevõtuks. See tagab kasutajatele ühetaolise viisi Eesti.ee keskkonnas kuvatavate infoartiklite ja toetavate teenuste lisateavete haldamiseks.

ARVA-sse on loodud spetsiaalne teavitussüsteem, mis annab kasutajatele teada vajadusest artikkel üle vaadata ning hinnata selle muutmisevajadust. Selliseid teavitusi on võimalik kasutajatele välja saata regulaarselt, eesmärgiga hoida infot lisateabe ja infoartiklite kohta võimalikult ajakohasena. Samuti võimaldab monitooringu funktsionaalsus tuvastada olukorrad, kus seotud õigusaktid on uuenenud (selleks on loodud liidestus Riigi Teatajaga), mille peale saadab ARVA samuti konkreetse infoartikliga seotud kasutajale välja teavituse, et meelde tuletada, et vastav infoartikkel võib vajada õigusakti muudatusest tulenevalt ajakohastamist. Juhul, kui siduda ka äritegevust toetavate ja soodustavate avalike teenuste lisateabe kirjed ARVA-s õigusaktidega, mis vastavat lisateavet reguleerivad, saab ka lisateabe kirjete puhul saata seotud kontaktaktisikutele teavituse lisateabe muutmisevajaduse ülevaatamiseks.

RIA hinnangul on Eesti.ee keskkonnal üle 50 partnerasutuse, kes tegelevad infoartiklite ja muu informatsiooni haldamisega. Igas asutuses võib olla mitu haldusega tegelevat inimest. Kuna ARVA on suhteliselt uus rakendus ning hetkel kasutatakse selle asemel veel Eesti.ee infoartiklite haldamiseks Eesti.ee-s olevat haldusliidest, siis on oluline hakata asutuste töötajaid koolitama uue ARVA rakenduse kasutuselevõtuks, mida plaanitakse 2024. aasta jooksul alustada. Esialgu jäävad ARVA-s infoartikleid ja muud informatsiooni haldama ja uuendama Eesti.ee teenusehaldurid.

Projekti tulemites leidub ka lisateavet, mis asuvad teatud organisatsioonide kodulehekülgedel (veebikeskkondades), kes üldjuhul Eesti.ee-s oma informatsiooni haldamas ei käi. Sellisteks asutusteks on näiteks Euroopa Komisjon, Eesti Kaubandus- ja Tööstuskoda ning maakondlikud arenduskeskused (vt täpsemalt organisatsioone ja lisateavet Lisast 1). Sellises olukorras on oluline, et nende organisatsioonidega seotud lisateavet jääksid ka tulevikus ajakohasena hoidma Eesti.ee teenusehaldurid.

4.5 Tulevikulahenduse mõõdikud

Tarkvarasüsteemide (sh tarkvaraliste infosüsteemide, veebilehtede, iseteeninduskeskkondade, nutiseadmete loomisel on äärmiselt oluline mõõta nende kasutatavust ning töökindlust. Tulemuste põhjal on vajalik ja asjakohane hinnata, kas tarkvarasüsteem toimib eesmärgipäraselt ning tuvastada seeläbi edasiste arenduste vajadus. Eesmärgipärase toimimise hindamiseks on süsteemidele sageli määratud konkreetsed mõõdikud, mis annavad mõõdetavad või arvutatavad tulemused ning aitavad seeläbi süsteemi toimivust, kasutatavust, optimeeritust ja muud asjakohast parandada või edasi arendada. Teatud juhtudel on mõõdikute väärtuste leidmiseks vaja teha spetsiaalseid arendusi, mis näiteks logivad teatud väärtusi või küsivad kasutajatelt tagasisidet.

Eesti.ee portaali on seatud mõõdikud, mille eesmärk on mõõta üldist Eesti.ee kasutatavust (sh ka erinevate teenuste kasutatavust), et selle põhjal mõista, kui palju ja kui tihti portaali kasutatakse ning kui vajalik on see Eesti kodanikele ja ettevõtjatele. Eesti.ee ettevõtja portaali „Lisateave“ rakenduse arendamisel on mõistlik taaskasutada Eesti.ee-s olemasolevaid mõõdikuid:

- logid võimaldavad tuvastada erinevate rakenduste vahelehtede külastamist;
- juhul kui rakendus on arendatud nii, et akordioni avamisel muutub ka veebilehe link (URL), siis on võimalik tuvastada ka konkreetse akordionimenüü avamist;
- võimalik on tuvastada, läbi millise seadme portaali kasutati (mobiil, tahvelarvuti, arvuti);
- võimalik on tuvastada, kas portaali kasutaja oli autenditud või autentimata;
- mõõdetakse vähesel määral ka tehnilisi näitajaid (nt ping, laadimiskiirused);
- vähesel määral kasutatakse ka 5-palli tagasiside vormi ning kasutajatuge, et mõõta süsteemi mugavust ja kasutatavust.

Tulevikus on Eesti.ee portaali plaanis oma mõõdikute süsteemi veel täiendada. Näiteks soovitakse kasutusele võtta protsessikaeve meetodika, mis võimaldab täpsemalt aru saada, mida kasutaja portaali tegema tuli ning mida ta portaaliga tegi. See võimaldab tulevikus grupeerida erinevaid kasutajaid ning pakkuda neile soovitud teemasid kasutajakesksemalt. Samuti võimaldab see meetodika tuvastada, kui kasutaja vajutab mõnda konkreetset linki, mis suunab teda välisele veebilehele. Lisaks soovitakse tõsta logikirjete kvaliteeti, võttes kasutusele mõne asjakohase välisrakenduse, mis võimaldaks veel täpsemalt mõõta erinevaid tehnilisi näitajaid (näiteks veebilehe laadimiskiirust, päringute kestust, kasutaja ühel lehel veedetud aega jne). Samuti soovitakse tulevikus struktureerida personaliseerimata logide lahendus selliselt, et see võimaldaks töödelda ja analüüsida vähemalt kahe aasta jooksul kogutud logiandmeid, et kaardistada arendusvajadusi.

Kasutatavuse mõõtmisel on ka mõningad seadusest tulenevad piirangud. Näiteks autenditud kasutaja personaalseid andmeid ei tohi hoida tänase RIA infoturbe reeglite kohaselt rohkem, kui 30-60 päeva.

Tulevikulahenduse mõõdikud

Analüüsist lähtuvalt on mõistlik kõiki täna kasutusel olevaid ning tulevikus kasutusele võetavaid mõõdikuid rakendada. Äritegevust toetava lisateabe rakenduse puhul on oluline mõõta järgnevat:

- kui palju kasutatakse „Lisateave“ vahelehte – eeldab, et vahelehel on spetsiifiline URL;
- kui palju ja milliseid erinevaid akordionimenüüsid kasutatakse – eeldab, et akordionimenüüdel on spetsiifilised URL-id;
- milliseid lisateabe linke avatakse – eeldab, et implementeeritakse tulevikus kasutamiseks planeeritud protsessikaeve meetodika funktsionaalsused;
- kasutajate üldine rahulolu rakendusega – eeldab, et lisateabe vahelehtedele paigaldatakse 5-palli tagasisidevormi funktsionaalsus;

Loodava rakenduse mõõtmise eesmärk on koguda tagasisidet kasutatavuse kohta ning teha statistika põhjal otsuseid tulevaste arenduste planeerimisel. Oluline on teada, milliste teemade (finantseerimine, kohustused, tegevusload vm) puhul kasutatakse enim „Lisateave“ vahelehte ning milliseid akordionmenüüsid. Konkreetsemalt on oluline teada, milliseid lisateabe linke kõige rohkem avatakse. Nende tegevuste põhjal on tulevikus võimalik „Lisateave“ lehte ümber planeerida ning kuvada kõige populaarsemad ja kõige rohkem kasutatavad teenused nimekirjas eespool, et kasutajatel oleks neid lihtsam leida ja kasutada. Samuti võimaldab see aru saada, millist lisateavet ettevõtjad ei kasuta piisavalt.

Selleks, et kasutatavuse statistikat paremini mõista, on oluline defineerida, kuidas neid tegevusi tuleks mõõta. Projektimeeskonna ettepanek on mõõta kõiki nimetatud tegevusi järgmiste parameetritega:

- **Uued kasutajad** – määratud perioodis esimest korda teenust kasutav kasutaja (pole määratud perioodi jooksul teenust kasutanud). Uueks kasutajaks võib nimetada näiteks kasutajat, kes ei ole viimase kahe aasta jooksul rakendust kasutanud. Autentimata uusi kasutajaid on võimalik tuvastada näiteks IP-aadressi põhised.
- **Unikaalsed kasutajad** – erinevate kasutajate arv, kes on teenust kasutanud määratud perioodi jooksul (kui üks kasutaja on teenust kasutanud mitu korda, siis arvestatakse teda ühe unikaalse kasutajana). Unikaalselt kasutajaks võib nimetada näiteks autenditud kasutajat, kes on ühe aasta jooksul rakendusse sisse loginud.
- **Korduvkasutajad** – kasutajate arv, kes on sama teenust kasutanud rohkem kui ühe korra määratud perioodi jooksul (päev, kuu, aasta). Korduvkasutajaid on mõistlik mõõta juhul, kui on rakendatud detailne protsessikaeva meetodika, mis võimaldab korduvkasutajaid automatiseeritumalt mõõta.
- **Aktiivsed kasutajad** – kasutajate arv, kes kasutavad sama teenust väga tihti määratud perioodis (päev, kuu, aasta). Tihe kasutus on näiteks mõõdetav selle järgi, kui kasutaja teeb rakenduses mitut erinevat tegevust ning seda aktiivselt kogu perioodi vältel (näiteks 5 või rohkem korda perioodis). Aktiivseid kasutajaid on mõistlik mõõta juhul, kui on rakendatud detailne protsessikaeva meetodika.
- **Passiivsed kasutajad** – kasutajate arv, kes on vähemalt ühe korra teenust kasutanud, kuid pole seda väga ammu enam uuesti teinud (näiteks kui viimasest teenuse kasutamisest on möödas rohkem kui üks aasta). Passiivseid autentimata kasutajaid on võimalik tuvastada näiteks IP aadressi põhised, autenditud kasutajad aga näiteks sisse logimise põhised.

Olles ära defineerinud mõõdetavad parameetrid, vajamineva mõõtmisperioodi ning paika pannud mõõdetavad tegevused, on võimalik hakata koguma statistikat, mis annab sisendit rakenduse kasutatavuse kohta ning võimaldab teha häid andmepõhiseid otsuseid tulevaste arenduste prioriseerimiseks. Samuti on oluline, et statistikat kogutakse ja jälgitakse jooksvalt, et olla kursis rakenduse kasutatavusega ning pidevalt muuta portaali kasutajakesksemaks.

4.6 Tulevikulahenduse teemalehe mõjuanalüüs

Peatükk toob välja loodava tulevikulahendusega kaasnevad positiivsed mõjud nii ettevõtjate kui ka organisatsioonide vaatest. Peatükis on kirjeldatud erinevaid võimalikke tulevikulahendusega seotud tulusid ning hinnatud neid ajalise ja finantsilise ressursi säästu ja teenuste kättesaadavuse aspektidest.

Mõju ettevõtjatele:

- **Ajaline sääst** – loodav tulevikulahendus võimaldab ettevõtjatel saada mitmete erinevate asutuste poolt pakutavat informatsiooni kätte ühest keskkonnast süstematiseeritult koondatuna. Ettevõtjatel ei ole vaja enam otsida neile kasulikku äritegevust toetavat informatsiooni erinevatelt veebilehekülgedelt, mis aitab aega kokku hoida. Säästetud aja saab ettevõtja panustada oma põhitegevusse, mis loob omakorda majanduslikku väärtust. Ajalist säästu ettevõtjatele on võimalik mõõta näiteks erinevate uuringute või küsitlustega, mis sisaldavad ettevõtjate hinnanguid loodava rakenduse kasutatavuse kohta. Samuti on võimalik mõõta kasutajate sessiooniaegu rakenduses, kuid sellisel juhul on vaja võrdlusandmestik olukorras, kus sarnaseid tegevusi tuleks ettevõtjal teha erinevatelt veebilehtedelt sama info hankimisele, et hinnata ajalise säästu määra. Võrdlusandmed võib saada partnerasutuste käest juhul, kui neil on loodud võimekus mõõta kasutaja sessiooniaegu praegu kasutusel olevatel veebilehtedel. Samas eeldab see, et erinevate asutuste veebilehete kasutatavuse sessioonide logimise aegadest on võimalik piisavalt detailselt eristada, millist infot lehelt hangiti. Samuti tuleks võrdluseks keskmistada erinevate kasutajate tegevuste sessioonipikkuse andmed kuna sama info hankimiseks sõltub erinevate kasutajate kasutusaeg paljuski kasutajast endast. Selline võrdlus ei pruugi siiski pakkuda täielikku tõde, sest ettevõtja võib kulutada aega lisateabe otsimiseks ka muudest allikatest. Otsest ajasäästu kasutajasessiooni logiandmete alusel mõõta ja võrrelda erinevat tüüpi kasutajatekondade korral on äärmiselt keerukas.
- **Teenuse kättesaadavus** – tulevikulahendus võimaldab koondada eri avaliku sektori organisatsioonide pakutav lisateave ühte keskkonda, kust ettevõtja saab nendest tervikliku ülevaate. Kuna ettevõtjad ei pruugi teada, milliseid nende äritegevust toetavaid teenuseid avalik sektor üldse pakub, millised organisatsioonid nende äritegevust potentsiaalselt toetavaid teenuseid pakuvad ning millist informatsiooni võiks vastavata ettevõtjale oluliste temaatikate kohta organisatsioonide kodulehekülgedelt leida, võimaldab Eesti.ee ettevõtja portaalis loodav tulevikulahendus ettevõtjatel pääseda kiiremini ligi koondatud informatsioonile. Teenuse kättesaadavust on võimalik mõõta näiteks rakenduse kasutajate arvuna ning jälgida teenuse kasutamise sagedust ning kestvust. Teenuse kättesaadavuse positiivse mõju hindamiseks on oluline saada võrreldavat statistikat sarnase tegevuse kohta erinevate partnerasutuste käest. Samuti on võimalik teenuse kättesaadavuse mõju hindamiseks teha uuringuid või küsitlusi, mis selgitaksid välja ettevõtjate arvamuse rakenduse kaudu ligipäätavatest teenustest.

Mõju avaliku sektori organisatsioonidele:

- **Ajaline sääst** – loodav tulevikulahendus võimaldab tänu konkreetselt ja ühetaoliselt hallatavale lisateabele hoida kokku töötajate aega vähendades ajalist ressursi, mis rakenduse loomise eel äritegevust toetavate teenuste ja nendega seotud materjalide korruga erinevates allikates levitamisele kulus (organisatsioonide loodavad ja publitseeritavad reklaamid, uudised, infokirjad, teabepäevad jm). Võimalik, et tulevikus väheneb seeläbi organisatsioonide jaoks vajadus toetavate teenustega seotud materjalide lisapublitseerimiseks ja piisab vaid organisatsioonide kodulehel ja Eesti.ee ettevõtjale keskkonnas teemalehel lisateabes olevale toetavale teenusele viitamisest, et saavutada tänasega võrreldes kasvanud toetatavate ettevõtjate arv. Samuti võib ajaline kokkuhoid tuleneda vähenevast kasutajatoe vajadusest, mida organisatsioonid ettevõtjatele pakkuma peavad. Näiteks kui varasemalt pöördusid ettevõtjad otse organisatsiooni töötaja poole vajamineva informatsiooni saamiseks, siis tulevikus, teenuse parema kättesaadavuse korral Eesti.ee ettevõtjale keskkonnas, võib väheneda ka organisatsiooni ajaline kulu nõustamisteenuse pakkumisele. Ajalist säästu on võimalik mõõta näiteks tööjõukulude vähenemise kaudu, mis on seotud informatsiooni haldamise ja jagamisega organisatsioonide veebilehtedel. Seejuures

on oluline arvestada aega, mis kulub organisatsioonidel tulevikulahenduses lisateabe haldamisele. Samuti on võimalik organisatsioonidel mõõta Eesti.ee ettevõtjale rakenduses kaetud teemadega seoses asutuse poole pöördumiste arvu (emailid ja telefonikõned) ja nende lahendamisele kulunud aega enne ja pärast loodava rakenduse kasutuselevõtmist.

- **Rahaline sääst** – organisatsiooni rahaline kokkuhoid loodava tulevikulahenduse kasutamisel on tihedalt seotud eelpool kirjeldatud ajalise kokkuhoiduga. Mida vähem kulub aega abistavate materjalide levitamisele või ettevõtjatele suunatud kasutajatoe pakkumisega, seda suurem on rahaline kokkuhoid nende tegevuste vähenemisel. Rahalist säästu on võimalik mõõta näiteks erinevate kulutustena, mis on seotud lisateabe haldamisega, levitamisega või temaatiliste pöördumiste lahendamisega. Oluline on võrrelda muutust, mis tuleneb tulevikulahenduse kasutuselevõtmist.

Loodav tulevikulahendus pakub positiivset mõju nii ettevõtjatele kui ka avaliku sektori organisatsioonidele tänu teenuse kättesaadavuse suurendamisele ning seeläbi ajalise ja finantsilise ressursikulu vähendamisele.

Mõju tajumiseks on oluline mõjusid mõõta või hinnata konkreetsete väärtuste abil. Selleks on vaja sõnastada spetsiifilised eesmärgid, mille edukust määratletud mõõdikute väärtuste muutuse abil hinnata. Mõõdikute väärtuste leidmiseks on oluline konkreetsete ja usaldusväärsete andmete olemasolu, mis saavad tekkida ainult tulevikulahenduse kasutamise käigus. Käesoleva analüüsi hetkeks puudub piisav alus tulevikulahenduse mõju kvantitatiivseks hindamiseks, sest ei ole teada, kuidas lõppkasutajad loodava rakenduse vastu võtavad ning kuidas see nende igapäevaste toimingute ajal ja finantsilist efektiivsust päriselt mõjutama hakkab. Täpsete mõõdikute väärtuste saamiseks ja nende abil rakenduse mõju hindamiseks tuleb kõigepealt tulevikulahendust kasutada teatud perioodil (näiteks üks aasta).

5. Lisad

5.1 LISA 1 – Äritegevust toetavate ja soodustavate teenuste ülevaade.xlsx

5.2 LISA 2 – Prototüübi kasutajatest.docx